

KOMISIJOS SPRENDIMAS

2011 m. liepos 13 d.

dėl valstybės pagalbos Nr. C 3/09 (ex NN 41 A-B/03), kurią Portugalija suteikė skerdyklų atliekoms surinkti, vežti, tvarkyti ir naikinti

(pranešta dokumentu Nr. C(2011) 4888)

Tekstas autentiškas tik portugalų kalba

(2011/677/ES)

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 108 straipsnio 2 dalies pirmą pastraipą,

kadangi:

I. PROCEDŪRA

- (1) Komisija, gavusi skundą, 2002 m. lapkričio 15 d. Portugalijos valdžios institucijoms išsiuntė prašymą pateikti informacijos dėl parafiskalinio mokesčio įvedimo, skirto finansuoti atrajotojų ir paukščių skerdimo pašalinių produktų surinkimui, jų vežimui, tvarkymui ir naikimui, pagal 2002 m. rugsėjo 25 d. įstatyminių potvarkį Nr. 197/2002⁽¹⁾ (toliau – įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002); Portugalijos valdžios institucijos atsakė 2003 m. sausio 20 d. raštu.
- (2) Iš pateiktos informacijos matyti, kad nagrinėjamas mechanizmas pradėtas taikyti negavus išankstinio Komisijos leidimo; jis įrašytas į pagalbos, apie kurią nepranešta, registrą numeriu NN 41 A-B/03.
- (3) 2003 m. balandžio 16 d. ir 30 d. data pažymėtais raštais Komisijos tarnybos Portugalijos valdžios institucijų paprašė naujos informacijos apie nagrinėjamą tvarką; atsakymui pateikti joms buvo suteiktos keturios savaitės.
- (4) 2003 m. gegužės 5 d. ir birželio 6 d. raštais (įregistruota atitinkamai 2003 m. gegužės 5 d. ir birželio 10 d.), Portugalijos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje Portugalijos valdžios institucijų vardu paprašė pratęsti terminą, skirtą pateikti visą prašomą informaciją, atsižvelgiant į šiai informacijai surinkti reikalingą laiką.
- (5) 2003 m. liepos 25 d. data pažymėtu raštu Komisijos tarnybos terminą pratęsė keturiomis savaitėmis.

- (6) Komisijos tarnybos, negavusios atsakymo per keturias savaites, kaip nurodyta pirmiau nurodytame rašte, 2003 m. gruodžio 19 d. Portugalijos valdžios institucijoms išsiuntė priminimą, kuriame nurodyta, kad jei šios institucijos neatsilieps, tarnybos gali Komisijai pasiūlyti išsiųsti įsakymą pateikti informaciją pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias EB sutarties 93 straipsnio (vėliau tapusio SESV 108 straipsniu) taikymo taisykles⁽²⁾, 10 straipsnio 3 dalį.
- (7) 2004 m. vasario 5 d. data pažymėtame rašte (įregistruota tą pačią dieną) Portugalijos nuolatinė atstovybė prie Europos Sąjungos Komisijai perdavė Portugalijos valdžios institucijų atsakymą į 2003 m. balandžio 16 d. ir 30 d. Komisijos tarnybų raštus.
- (8) 2004 m. lapkričio 11 d. data pažymėtu raštu Komisijos tarnybos Portugalijos valdžios institucijų paprašė naujos informacijos apie nagrinėjamą tvarką; atsakymui pateikti joms buvo suteiktos keturios savaitės.
- (9) 2004 m. gruodžio 30 d. raštu (įregistruota 2005 m. sausio 5 d.), Portugalijos nuolatinė atstovybė Europos Sąjungoje Portugalijos valdžios institucijų vardu paprašė mėnesiu pratęsti terminą, skirtą pateikti visą prašomą informaciją, atsižvelgiant į šiai informacijai surinkti reikalingą laiką.
- (10) 2005 m. sausio 17 d. raštu Komisijos tarnybos antrą kartą sutiko suteikti prašomos trukmės termino pratęsimą.
- (11) Komisijos tarnybos, negavusios atsakymo į savo atsakymus per naują suteiktą terminą, 2005 m. balandžio 12 d. raštu Portugalijos valdžios institucijoms išsiuntė naują priminimą, dar kartą atkreipdamos jų dėmesį, kad jei šios per keturias savaites nepateiks atsakymo, tarnybos Komisijai gali pasiūlyti išsiųsti įsakymą pateikti informaciją pagal Reglamento (EB) Nr. 659/1999 10 straipsnio 3 dalį.

⁽¹⁾ „Diário da República I Série A“ – Nr. 222, 2002 9 25, p. 6535.

⁽²⁾ OL L 83, 1999 3 27, p. 1.

- (12) Pirmiau nurodyto atsakymo terminas suėjo 2005 m. gegužės mėn. Komisija, negavusi atsakymo pasibaigus terminui 2006 m. vasario 21 d. sprendimu ⁽³⁾ įsakė Portugalijai pateikti visą prašytą informaciją, nurodydama, kad jei Portugalijos valdžios institucijos neatsakys, ji gali pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą (žr. įsakymo pateikti informaciją 80 dalį).
- (13) Kadangi prašoma informacija pateikta nebuvo, 2009 m. sausio 28 d. Komisija nusprendė pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą. Sprendimas paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ⁽⁴⁾. Komisija pakvietė kitas valstybes nares ir suinteresuotąsias trečiąsias šalis pateikti pastabas dėl nagrinėjamos pagalbos.
- (14) Komisija, iš Portugalijos per nustatytą terminą negavusi pastabų, 2009 m. kovo 18 d. raštu Portugalijai išsiuntė priminimą. 2009 m. balandžio 14 d. Portugalija Komisijai atsiuntė savo pastabas ir pateikė įstatyminių potvarkių Nr. 393-B/98 ir Nr. 244/2003 kopijas. Kitos pastabos gautos 2009 m. birželio 15 d., jas pateikė *Empresa de Transformação de Subprodutos Animais, SA.* (toliau – ETSA).
- (15) 2009 m. liepos 1 d. Komisija ETSA pateiktas pastabas perdavė Portugalijai; Portugalija Komisijai savo pastabų šiuo klausimu neperdavė.
- (16) Atsižvelgdamos į ETSA pastabas, 2010 m. vasario 19 d. raštu Komisijos tarnybos paprašė Portugalijos valdžios institucijų pateikti papildomų paaiškinimų; Portugalijos valdžios institucijos atsakė 2010 m. balandžio 27 d. raštu.
- (17) 2011 m. vasario 1 d. raštu Komisijos tarnybos paprašė Portugalijos institucijų pateikti paaiškinimus ir atsakyti į anksčiau Komisijos tarnybų pateiktus klausimus, į kurias Portugalijos institucijos nepateikė išsamių atsakymų.
- (18) 2011 m. vasario 24 d. Portugalijos valdžios institucijos paprašė atsakymo pateikimo terminą pratęsti 30 dienų.
- (19) 2011 m. vasario 28 d. raštu Komisija sutiko 30 dienų pratęsti atsakymo pateikimo terminą; 2011 m. balandžio 1 d. raštu Portugalijos valdžios institucijos atsakė į Komisijos tarnybų užduotus klausimus.
- (20) 2011 m. birželio 20 d. raštu Komisijos tarnybos Portugalijos valdžios institucijas informavo, kad jos ketino Komisijai pasiūlyti priimti teigiamą sąlyginį sprendimą, išdėstant taikomas sąlygas.

II. APRAŠYMAS

- (21) Portugalijos valdžios institucijų pateiktais duomenimis, 1998 m. sausio 1 d.–spalio 14 d. laikotarpiu Portugalijoje nustatyti 66 galvijų spongiforminės encefalopatijos (toliau – USE) atvejai. Dėl šios visuomenės ir gyvūnų sveikatai pavojų keliančios padėties Komisija priėmė 1998 m. lapkričio 18 d. Sprendimą Nr. 98/653/EB dėl neatidėliotųjų priemonių, būtinųjų galvijų spongiforminei encefalopatijai pasireiškus Portugalijoje ⁽⁵⁾ ir įvedė būtinas neatidėliotinas priemones dėl Portugalijoje pasireiškusios USE, pirmiausia uždraudama iš Portugalijos teritorijos į kitas valstybes nares įvežti tam tikrus gyvūnius ir gyvūninius šalutinius produktus.
- (22) Portugalijos Vyriausybė, siekdama sušvelninti dėl kovos su galvijų spongiformine encefalopatija (USE) priemonių susidariusius padarinius, nuo 1999 m. dengė visas sąnaudas, susijusias su žinduolių ir paukščių šalutinių produktų surinkimu, perdirbimu ir naikinimu; 1998 m. gruodžio 4 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 393-B/98 ⁽⁶⁾ (toliau – įstatyminis potvarkis Nr. 393-B/98) Portugalijos Vyriausybė iš tikrųjų prisiėmė atsakomybę ir išlaidas už šalutinių produktų surinkimą, perdirbimą ir naikinimą.
- (23) Įstatyminio potvarkio Nr. 393-B/98 4 straipsnio 3 dalyje numatyta galimybė skerdykloms įvesti mokesť, skirtą finansuoti tam tikrų pirminių žaliavų naikinimą; remiantis Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, skerdykloms šis mokestis įvestas nebuvo.
- (24) Portugalijos institucijos paaiškino, kad jos neturėjo pakankamai reikiamų įrenginių užtikrinti tinkamą atliekų tvarkymą, todėl jos buvo priverstos kreiptis į privačius paslaugų teikėjus, kad jie teiktų šias paslaugas, kurios dėl jų pobūdžio priklauso valstybės atsakomybės sričiai.

⁽³⁾ Sprendimas C(2006) 576; Portugalijai apie jį pranešta 2006 m. vasario 21 d. SG(2006) D/200772 raštu.

⁽⁴⁾ OL C 109, 2009 5 13, p. 9.

⁽⁵⁾ OL L 311, 1998 11 20, p. 23.

⁽⁶⁾ „Diário da República I, Série A“ – Nr. 280, 1998 12 4, p. 6708.

- (25) Portugalijos valdžios institucijos patikslino, kad ši viešojo intereso misija buvo priskirta privačiam sektoriui, laikantis nurodymų, įtvirtintų 1999 m. birželio 8 d. įstatyminiam potvarkyje Nr. 197/99 ⁽⁷⁾, kuriuo į nacionalinę teisę perkeliama 1997 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 97/52/EB, keičiančia Direktyvą 92/50/EEB, Direktyvą 93/36/EEB ir Direktyvą 93/37/EEB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ⁽⁸⁾. Privačios įmonės, turėjusios teikti nurodytas paslaugas, buvo atrinktos atsižvelgiant į jų gebėjimus ir techninius pajėgumus užtikrinti tinkamą jiems paskirtos bendrojo intereso užduoties vykdymą bei į skubumą, per kurį reikėjo veikti, kad šie produktai būtų tvarkomi užtikrintai, greitai ir veiksmingai. Portugalijos valdžios institucijos pateikė 2004 m. rugsėjo 1 d.–2004 m. gruodžio 31 d. laikotarpio galiojusios paslaugų teikimo sutarties pavyzdį.
- (26) Remiantis Portugalijos valdžios institucijų pateikta informacija, dydžiai, kuriais vadovaujantis buvo apskaičiuojama kompensacija už paslaugas, buvo iš anksto nustatyti 1999 m. sausio 25 d. bendru nutarimu Nr. 96/99 ⁽⁹⁾. Šis nutarimas buvo periodiškai tikrinamas ir iš dalies pakeistas 2001 m. balandžio 6 d. bendru nutarimu Nr. 324/2001 ⁽¹⁰⁾ bei 2002 m. vasario 19 d. bendru nutarimu Nr. 124/2002 ⁽¹¹⁾.
- (27) Sprendimu 2000/766/EB ⁽¹²⁾ Taryba gyvūninius šalutinius produktus uždraudė naudoti beveik visų rūšių pašarams, o valstybes nares, tarp jų ir Portugaliją, įpareigojo juos naikinti.
- (28) Portugalijos valdžios institucijos paaiškino, kad po šio sprendimo atliekų, susijusių su šiuo procesu, kiekis padidėjo, todėl drauge padidėjo ir su šiomis operacijomis susijusios sąnaudos.
- (29) Sprendimu 2001/376/EB ⁽¹³⁾ Komisija nusprendė palikti galioti dėl Portugalijos priimtą Sprendimą 98/653/EB.
- (30) 2002 m. spalio 3 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1774/2002, nustatančiame sveikatos taisyklės gyvūniniams šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms ⁽¹⁴⁾, numatomos konkrečios gyvūninių šalutinių produktų surinkimo, perdirbimo ir naikinimo taisyklės, taikomos skirtingų kategorijų šalutiniams produktams.
- (31) Portugalijos valdžios institucijos patikslino, jog tam, kad laikytųsi savo išpareigojimų šiuo atžvilgiu, jos nusprendė nurodytų operacijų sąnaudas perkelti šio sektoriaus ekonominiams veikėjams, griežtai laikantis principo „teršėjas moka“, drauge nepamirštant saugoti visuomenės sveikatą, kurios užtikrinimas lieka kartinės svarbos ir yra jų atsakomybė. Jos taip pat patvirtino 2002 m. rugsėjo 25 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 numatytą tvarką.
- (32) Nuo 2002 m. spalio mėn., kai įsigaliojo įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002, išlaidos, susijusios su žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimu, vežimu, perdirbimu ir naikinimu, finansuojamos iš parafiskalinio mokesčio, taikomo skerdykloms, jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais importuotojams ir Bendrijos ribose veikiančioms ūkinės veiklos vykdytojams (t. y. jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais ūkinės veiklos vykdytojams ir (arba) gavėjams), pajamų.
- (33) 2003 m. sausio 20 d. data pažymėtu raštu Portugalijos valdžios institucijos nurodė, kad nuo mokesčio buvo atleisti šie ūkinės veiklos vykdytojai:
- skerdyklos, užtikrinančios visų aptariamų šalutinių produktų, išskyrus specifinės rizikos medžiagų (toliau – SRM), surinkimą, perdirbimą ir naikinimą savo arba išpjaustymo įmonių patalpose; pastarosioms įmonėms numatytos autonomiškos savo pačių pašalinių produktų šalinimo sąlygos (žr. įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 priedo 2 punktą),
 - iškaulinėtos mėsos importuotojai ir Bendrijos ūkinės veiklos vykdytojai, nes ši veikla nesukuria šalutinių produktų, kurie privalo būti tvarkomi pagal Bendrijos ir nacionalinę teisę.
- (34) Dėl tikslios pajamų iš sumokėtų mokesčių paskirties Portugalijos valdžios institucijos pareiškė, kad jos buvo skirtos tik finansuoti veiksmus, susijusius su žinduolių ir paukščių šalutinių produktų (įskaitant SRM), surinkimu, vežimu, perdirbimu ir naikinimu.
- (35) Toliau pateiktas įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 1 priede nurodytas mokesčio dydis nustatytas proporcingai pagal svorį ir pagal gyvūno rūšį:

⁽⁷⁾ „Diário da República I, Série A“ – Nr. 132, 1999 6 8, p. 3171.

⁽⁸⁾ OL L 328, 1997 11 28, p. 1.

⁽⁹⁾ „Diário da República I, Série“ – Nr. 20, 1999 1 25, p. 935.

⁽¹⁰⁾ „Diário da República I, Série“ – Nr. 82, 2001 4 6, p. 6270.

⁽¹¹⁾ „Diário da República I, Série“ – Nr. 42, 2002 2 19, p. 3158.

⁽¹²⁾ OL L 303, 2000 12 7, p. 32.

⁽¹³⁾ OL L 132, 2001 5 15, p. 17.

⁽¹⁴⁾ OL L 273, 2002 10 10, p. 1.

(EUR)

Rūšis/tipas	Galvijai	Kiaulės	Avys/ožkos	Paukščiai	Kiti
Mokestis už 1 kg skerdienos	0,05	0,04	0,03	0,06	0,06

- (36) Dėl SRM surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugų finansavimo įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 straipsnio 2 dalyje numatyta konkrečiai ir tik skerdykloms taikyti mokestį, siekianti 0,30 EUR už vieną SRM kg.
- (37) Visi mokesčiai mokami viešajai organizacijai, Nacionaliniam intervencijų ir žemės ūkio garantijų institutui (pranc. *Institut National d'Intervention et Garantie Agricole* – INGA), taikant atvirkštinio apmokestinimo procedūrą. Iš ūkinės veikos vykdytojų surinkti mokesčiai suformuoja INGA pajamas ir jam išmokamos tiesiogiai.
- (38) Kaip nurodyta šio sprendimo 32 ir 33 konstatuojamosiose dalyse, įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 4 dalyje nurodoma, kad skerdyklos taip pat turi galimybę organizuoti arba tiesiogiai užsakydamos trečiųjų subjektų paslaugas atlikti šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo darbus, arba juos atlikti pačios, visą laiką laikydamosi galiojančių teisinių nuostatų ir atsižvelgdamos į SRM taikomas išimtis. Tais atvejais, kai skerdyklos surenka, perdirba ir naikina šalutinius produktus, pagamintus joje pačioje (neskaitant SRM), jos moka mokestį, kurio dydis nurodytas įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 priede:

(EUR)

Rūšis/tipas	Galvijai	Kiaulės	Avys/ožkos	Paukščiai	Kiti
Mokestis už 1 kg skerdienos	0,03	0,02	0,00	0,00	0,00

- (39) Tais atvejais, kai skerdyklos surenka, perdirba ir naikina visus šalutinius produktus (išskyrus SRM), pagamintus ir jose pačiose, ir išpjaustymo įmonėse, jos visiškai atleidžiamos nuo šio mokesčio.
- (40) Pagal įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 5 straipsnį INGA yra organizacija, atsakinga už skerdyklų mokesčių mokėjimo kontrolę, o skerdyklos kontrolės tikslams veda atnaujinamus skerdenos kiekio ir jos svorio registrus. INGA taip pat yra atsakinga už mokesčių mokėjimo už importuotus ir iš Europos Sąjungos įvežtus produktus kontrolę, o ūkinės veiklos vykdytojai bei gavėjai turi pildyti atnaujinamus atliktų operacijų registrus.
- (41) Jei skerdyklos renkasi pastarąjį variantą, jos INGA iš anksto privalo pateikti atitinkamus projektus vertinimui ir leisti atlikti galimą kontrolę, dėl kurios sprendimą priims kompetentinga valdžios institucija.
- (42) Portugalijos valdžios institucijos užtikrino, kad mokesčio dydis yra apribotas taip, kad galėtų padengti šių veiksmų nurodytų įmonių išlaidas, ir kad ši paslauga būtų teikiama tik toms įmonėms, kurios pagamina privalomus šalinti šalutinius produktus.

- (43) Dėl pajamų iš mokesčio ir iš jų finansuojamų paslaugų sąnaudų atitikties Portugalijos valdžios institucijos nurodė, kad įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 I ir II prieduose numatyti mokesčiai, taip pat mokestis už SRM, numatytas 2 straipsnio 2 dalyje, buvo apskaičiuoti atsižvelgiant į tikrąją suteiktinų paslaugų kainą, kiekvienos rūšies gyvūnų šalutinių produktų pobūdį ir į tai, ar jiems taikomos atitinkamos nuostatos.
- (44) Portugalijos valdžios institucijų manymu, šis finansavimas visais atžvilgiais artimas naudotojų kompensacijai už suteiktą bendrojo intereso viešąją paslaugą. Atitinkamų ūkinės veiklos vykdytojų sumokėtos sumos tiesiogiai proporcingos atliekų kiekiui, už kurį iš tikrųjų suteikta viešoji paslauga, ir tikrosioms šių atliekų naikinimo sąnaudoms. Portugalijos valdžios institucijos, kad paremtų šiuos teiginius, pateikė dokumentus su 1999–2005 m. laikotarpio paslaugų sąnaudų duomenimis bei už 2003 m. dokumentą su pajamų iš mokesčio už skirtingų tipų šalutinius produktus (importuotus ir nacionalinius kartu sudėjus) duomenimis.
- (45) Klausimu, ar importuotiems produktams galima veiksmingai taikyti tą pačią tvarką kaip ir nacionaliniams produktams, Portugalijos valdžios institucijos tikina, kad laikantis principo „teršėjas moka“, mokesčiai, taikomi skerdykloms, importuojant ir Bendrijos ribose prekiaujant neiškaulinėta mėsa, atitinka sąnaudas, susijusias su visų proceso eigoje iki pat galutinio vartotojo šalutinių produktų tvarkymu.
- (46) Portugalijos valdžios institucijų manymu, neiškaulinėtos mėsos importas reiškia tai, kad pagaminama šalutinių produktų ir dėl to reikalingos jų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos, o tai pateisina nurodytus mokesčius.
- (47) Portugalijos valdžios institucijų nuomone, finansuojamos priemonės yra viešojo intereso priemonės, nes po USE protrūkio paaiškėjo, kad sanitarijos tikslais skerdyklose konfiskuotų objektų pašalinimą turi vykdyti valstybinė institucija, nes tai svarbu žmonių ir gyvūnų sveikatos bei aplinkos apsaugai.
- (48) Įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 įvesta tvarka panaikinta 2003 m. spalio 7 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003⁽¹⁵⁾ (toliau – įstatyminis potvarkis Nr. 244/2003), kuris įsigaliojo 2003 m. spalio 22 d. Juo nustatoma bendroji tvarka bei pereinamasis laikotarpis, taikomi maistui netinkamiems gyvūniniams šalutiniams produktams.

⁽¹⁵⁾ „Diário da República I, Série A“ – Nr. 232, 2003 10 7, p. 6603.

- (49) Pagal bendrąją tvarką numatoma, kad skerdyklos, išpjautymo įmonės, inkubacijos centrai, kiaušinių produktų pramonė savo iniciatyva arba pasitelkdama trečiuosius subjektus, skatina konkrečiame vienetuose pagamintų 1, 2 ir 3 kategorijoms priskiriamų medžiagų surinkimą, vežimą, saugojimą, jų naudojimą, perdirbimą ir naikinimą, vadovaudamiesi Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1774/2002, įgyvendinamos planą, kurį iš anksto turi patvirtinti veterinarijos GD (GD V).
- (50) Skerdyklos, išpjautymo įmonės, inkubacijos centrai ir kiaušinių produktų pramonė privalo sudaryti 3 kategorijai priskiriamų medžiagų naikinimo arba utilizavimo planą, kurį turi patvirtinti GD V per 90 dienų nuo įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 įsigaliojimo arba nuo veiklos pradžios. Dėl 3 kategorijai priklausančių medžiagų, iki tol, kol DG V patvirtins planus, INGA, pagal įstatyminį potvarkį Nr. 197/2002 užtikrina šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo, laikino saugojimo ir naikinimo paslaugas. Prieš patvirtinant 3 kategorijai priskiriamų medžiagų tvarkymo planą skerdyklų, išpjautymo įmonių, inkubacijos centrų ir kiaušinių produktų pramonės įmonių savininkai turi mokėti mokesčius, nustatytus įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 1 priede. Prie jų nepriskiriamos organizacijos, kurioms pagal šį potvarkį taikoma alternatyvi tvarka ir kurios turi mokėti mokesčius, numatytus įstatyminio potvarkio 2 priede.
- (51) Taikant pereinamąjį laikotarpį, INGA taip pat toliau užtikrina šias paslaugas 1 ir 2 kategorijai priskiriamų medžiagų atveju.
- (52) Dėl 1 ir 2 kategorijai priskiriamų medžiagų skerdyklos ir išpjautymo įmonės, 2005 m. lapkričio mėn. pasibaigus galioti pereinamajam laikotarpiui, per 30 dienų turi pateikti jų naikinimo arba utilizavimo planą. Prieš tai, kai planas bus patvirtintas, jos turi mokėti 0,35 EUR už 1 arba 2 kategorijai priskiriamas medžiagas. Tačiau įmonės atleidžiamos nuo šio mokesčio iš karto patvirtinus medžiagų naikinimo arba utilizavimo planą.
- (53) Kai skerdyklos ir išpjautymo įmonės GD V pateikia planą, nurodydamas veiksmus, reikalingus pašalinti 1 ir 2 kategorijai priskiriamas medžiagas, jos prisiima atsakomybę už su šia veikla susijusias išlaidas, be to, jas gali kontroliuoti valstybės institucija. Pagal įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 3 straipsnio 4 dalį, ši tvarka nustoja galioti praėjus dvejiems metams po šio įstatyminio potvarkio įsigaliojimo.
- (54) Įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 pereinamasis laikotarpis nustojo galioti 2005 m. lapkričio mėn. Portugalijos valdžios institucijos savo 2011 m. balandžio 1 d. raštu tvirtino, kad baigus galioti pereinamajam įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 laikotarpiui, išlaidos už skerdyklų ir išpjautymo įmonių šalutinius produktus tenka ūkinės veiklos vykdytojams, naudojant atliekas, perdirbtas į biodegalus ir eksportuojant jų miltus.
- (55) Sprendime dėl procedūros pradėjimo Komisija išsakė tokias abejones dėl tokios pagalbos buvimo ir dėl jos galimos atitikties, įmonių, teikiančių nurodytų medžiagų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugas, skerdyklų ir išpjautymo įmonių, neišpjautinėtoms galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojų, ir Bendrijoje veiklą vykdančių ūkinės veiklos subjektų, taip pat augintojų naudai.
- (56) Konkrečiai Komisija dar kartą iškėlė klausimus, užduotus pirmajame įsakyme pateikti informaciją. Kalbant apie pagalbą įmonėms, teikusioms aptariamų medžiagų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugas, Komisija išreiškė abejones dėl bendrojo intereso paslaugų pobūdžio, kurį Portugalijos institucijos norėjo priskirti aptariamai veiklai, ypač atsižvelgiant į sprendimą byloje *Altmark* ⁽¹⁶⁾. Kalbant apie pagalbą skerdykloms ir išpjautymo įmonėms, neiškaulinėtoms galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojams ir sektoriui priklausantiems Bendrijoje veikiančioms ūkinės veiklos vykdytojams, Komisija išreiškė abejones dėl to, ar sektoriaus per mokesčių mokamas įnašas atitinka tikrąją ekonominę suteiktų surinkimo paslaugų kainą ir paprašė pateikti susijusią skaičiais pagrįstą informaciją. Galiausiai, dėl pagalbos augintojams Komisija išsakė abejones dėl naudos, kurią galėjo jiems teikti galiojusi tvarka, atsižvelgiant į tai, kad jiems nereikėjo mokėti aptarimo mokesčio.
- (57) Po to Komisija preliminariai nagrinėjo aptariamų priemonių atitiktį nuo 1998 m. galiojusioms gairėms ir sprendimo dėl procedūros pradėjimo etape padarė išvadą, kad ji neturėjo pakankamai informacijos, reikiamos padaryti išvadą dėl aptariamų priemonių atitikties.

III. PORTUGALIJOS PERDUOTA INFORMACIJA

- (58) Savo pastabas Portugalija pradėjo primindama Portugalijos padėties 1998 m. specifiškumą dėl USE; pirmiausia ji nurodo Sprendimą 98/653/EB, kuriuo iš Portugalijos į kitas valstybes nares ar į trečiąsias šalis draudžiama vežti tam tikrus produktus, tarp kurių – mėsos ir kaulų miltai grynu pavidalu arba kitų produktų sudėtyje. Esant šiai padėčiai Portugalija sudarė USE stebėsenos, kontrolės ir panaikinimo planą, kurį patvirtino Komisijos Veterinarijos nuolatinis komitetas. 2001 m. balandžio 18 d. Komisija nusprendė palikti galioti embargą Portugalijai; jis buvo atšauktas tik 2004 m. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 1993/2004 ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁶⁾ 2003 m. liepos 24 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-280/00, *Altmark Trans* prieš *Regierungspräsident Magdeburg*, rink. p. I-7747.

⁽¹⁷⁾ OL L 344, 2004 11 20, p. 12.

- (59) Todėl Portugalija pabrėžia, kad 1998 m.–2004 m. laikotarpiu visos priemonės, kurių buvo imtasi, buvo skirtos spręsti neatidėliotiną situaciją, keliančią pavojų visuomenės sveikatai. Dėl šios priežasties Portugalijos valdžia ketino leisti nedelsiant taikyti priemones tol, ūkinės veiklos vykdytojai patys galės savarankiškai atlikti šias užduotis, drauge išliekant valstybės kontrolei. Portugalijos nuomone, visuomenės sveikatos apsauga yra didesnė teisinė vertybė už bet kurias kitas, kuri pateisina nukrypimą nuo valstybės pagalbai taikomų taisyklių.
- (60) Pasak Portugalijos, Sprendimo 98/653/EB priėmimas ir vienas po kito ėję jo atidėjimai neleido, kad Portugalijos USE krizei spręsti taikytos priemonės iškreiptų rinką ir taip kliudytų valstybių narių tarpusavio prekybai. Portugalija nurodo, kad pirmiau nurodytų produktų vežimui buvo taikomas embargas, todėl nebuvo ir komercinių mainų, o tai reiškia, kad ir konkurencija negalėjo būti iškreipta.
- (61) Pirmiausia Portugalija nurodo, kad 1998 m. nebuvo suteikta jokia pagalba, o tai patvirtina 1998 m. gruodžio 4 d. įstatyminio potvarkio Nr. 393-B/98 įsigaliojimo data. Tik tuo momentu Portugalijos Vyriausybė išimtinė tvarka ir laikinai prisiėmė atsakomybę už šalutinių produktų surinkimą, perdirbimą ir naikinimą.
- (62) Įsigaliojus įstatyminiam potvarkiui Nr. 393-B/98, Portugalijos Vyriausybė prisiėmė išlaidas, susijusias su šalutinių produktų surinkimu, jų perdirbimu ir naikinimu, iki įsigaliojant įstatyminiam potvarkiui Nr. 197/2002. Šiuo atžvilgiu Portugalija nurodo, jog tai, kad Portugalija prisiėmė šių priemonių išlaidas, turi būti vertinama kaip trumpalaikis veiksmas, kadangi ilgainiui tvarka buvo pakeista ir buvo įvestas mokeskis kaip priemonė, turinti turėti poveikį žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų, įskaitant SRM, surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo finansavimo sektoriui.
- (63) Dėl nurodytų priemonių kainos Portugalija nurodo, kad dydžiai, kurių pagrindu apskaičiuota kompensacijos suma, buvo nustatyti nutarimu, paskelbtu oficialiajame leidinyje. Portugalijos valdžios institucijos nurodė tris nutarimus⁽¹⁸⁾. Šiuose nutarimuose minimos paslaugų (surinkimo, vežimo, perdirbimo ir pakavimo į vadinamuosius „big bags“ už 1 kg produkto) kainos. Buvo atsižvelgta į su šiais darbais susijusias išlaidas, kurias patiria gyvūninių šalutinių produktų perdirbimo įmonės, neprijungtos prie skerdyklų. Taip pat atsižvelgta į einamąsias išlaidas energijai, degalams, atlyginimų mokėjimui, draudimui ir pan. Šie dydžiai yra vienodi visiems paslaugų teikėjams. Portugalijos valdžios institucijos nurodė, kad nauda svyruoja tarp 30 ir 39,5 %, o tai, pasak jų, sudaro subalansuotą maržą, o gal net ir mažesnę nei vidurkis, užsiimant ūkine veikla. Portugalijos valdžios institucijos susumavo šiuos dydžius ir nustatė nutarimuose pateiktas kainas.
- (64) Galiausiai, Portugalijos Vyriausybė mano, kad suteikta pagalba gali būti paskelbta teisėta pritaikius išimtį principui „teršėjas moka“, atsižvelgiant į tai, kad ji atitinka suteiktų paslaugų kainą, o pagal tuo metu galiojusias gaires (Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos, susijusios su USE tyrimais, rasta negyvais gyvūnais ir skerdyklos atliekomis⁽¹⁹⁾) buvo leidžiama suteikti pagalbą kompensuojant iki 100 % tikrųjų išlaidų dėl jos trumpalaikio pobūdžio.
- (65) Nuo 2002 m. spalio mėn. išlaidų padengimo teisinis pagrindas yra įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002. Portugalijos valdžios institucijos mano, kad taikant šiuos mokesčius atsižvelgta į atlygio už šalutinių produktų perdirbimo įmonių atliktinų darbų vertes. Tačiau, atsižvelgiant į tai, kad krizė vis dar buvo aktuali, Portugalijos valdžios institucijos manė, kad valstybės kaip tarpininkės įsikišimas vis dar buvo pateisinamas.
- (66) Tuo metu atliekant paskaičiavimų modeliavimus buvo atsižvelgta į visą kainą, kurią turėtų sumokėti įmonės, ir į įvertintą naudą. Portugalijos valdžios institucijos pateikė skaičiavimus, atliktus atsižvelgiant į kainas ir išlaidas už 2003 m., kurie, pasak jų, įrodo pajamų ir su naujos įvestos teisinės tvarkos, kuria nustatomi paslaugų finansavimui skirti mokesčiai, veikimu susijusių sąnaudų pusiausvyrą.
- (67) Portugalijos institucijos taip pat pažymėjo, kad paukštienos šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos buvo finansuojamos ne iš mokesčių, gautų iš skerdyklų ir skerdienos, skerdienos pusių ir kitų neiškaulinėtų galvijų ar kiaulių dalių. Jos nurodė, kad įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 straipsnio 1 punktą turėtų būtų aiškinamas atsižvelgiant į ten pateiktas 1 priedo nuostatas, todėl nustatyta, kad mėsos šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugų finansavimas buvo atliktas trijų kategorijų ūkinės veiklos vykdytojų: galvijų, kiaulių, avių/ožkų, paukščių ir kitų gyvulių skerdyklų, skerdienos, skerdienos pusių ir kitų neiškaulinėtų galvijų ir kiaulių dalių importuotojų, taip pat Bendrijos ūkinės veiklos vykdytojų, susijusių su šiais produktais. Tad 1 priede pateiktame stulpelyje išvardytos sumos, kurias turėjo mokėti paukščių skerdyklos, kurios neskaitino paukščių skerdimo metu susidariusių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo, atsižvelgiant į tai, kad iš didžiosios dalies importuotų paukščių skerdienos šalutinių produktų nesusidaro.

⁽¹⁸⁾ 1999 m. sausio 25 d. bendras nutarimas Nr. 96/99, 2001 m. balandžio 6 d. bendras nutarimas Nr. 324/2001 ir 2002 m. vasario 19 d. bendras nutarimas Nr. 124/2002.

⁽¹⁹⁾ OL C 324, 2002 12 24, p. 2.

- (68) Portugalijos valdžios institucijos taip pat pareiškė, kad skirtumas tarp dviejų įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 priede nustatytų mokesčių grindžiamas sąnaudomis, susijusiomis su išpjaustymo įmonėse susidaranciais šalutiniais produktais.
- (69) Portugalijos valdžios institucijos pareiškė, kad pagal įstatyminius potvarkius Nr. 197/2002 ir Nr. 244/2003 nėra numatyta jokių mokesčių augintojams, nors surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo sąnaudos faktiškai pasiskirsto per visą mėsos sektorių. Šiuo atžvilgiu Portugalijos valdžios institucijos pateikė dvi paslaugų teikimo sąskaitas faktūras, pažymėtas 2002 m. spalio 22 d. ir 2003 m. spalio 28 d., kurios, jų manymu, parodo, kad surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo sąnaudas skerdyklos perkėlė augintojams.
- (70) Galiausiai, Portugalijos valdžios institucijos tikina, kad šias paslaugas teikiančios įmonės negavo jokių išteklių, kuriuos būtų galėjusi panaudoti konkurencinei veiklai, nes šios įmonės išimtinai vykdė gyvūninių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugas.
- (71) Portugalija taip pat nurodo faktą, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestas pereinamasis laikotarpis baigė galioti 2005 m. lapkričio mėn., o nuo to laiko įmonės, kurių veiklą vykdant susidaro šalutiniai produktai, visiškai prisiėmė atsakomybę, kurią laikinai buvo prisiėmusi valstybė. Nuo 2005 m. lapkričio mėn. ūkinės veiklos vykdytojų patirtos išlaidos buvo padengtos naudojant atliekas, perdirbtas į biodegalus, ir eksportuojant jų miltus.
- (72) Galiausiai, Portugalijos valdžios institucijos mano, kad jos patenkino galiojančių gairių sąlygas, atsižvelgiant į tai, kad ūkinės veiklos vykdytojai, kurių veiklą vykdant susidaro šalutiniai produktai, įvedus mokesčių palaipsniui ėmė mokėti už darbus, susijusius su šalutinių produktų naikinimu.
- IV. TREČIŲJŲ SUINTERESUOTŲJŲ ŠALIŲ PASTABOS
- (73) ETSA savo pastabas pateikė 2009 m. birželio 15 d. rašte. Grupę ETSA sudaro bendrovės ITS (pt. *Indústria Transformadora de Subprodutos Animais, SA*) ir SEBOL (pt. *Comércio e Indústria de Sebo, SA*). Jos Portugalijoje teikia 1, 2 ir 3 kategorijai priklausančių gyvūninių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo bei naikinimo paslaugas ir priklauso įmonių grupei, kurias valstybė nagrinėjama laikotarpiu samdė teikti nurodytas paslaugas. Todėl grupę ETSA yra laikoma valstybės mokėjimų adrese, procedūra C 3/09 jai gali būti aktuali.
- (74) Iš pradžių ETSA primena USE krizės kontekstą, kai Portugalija, kovai su liga ir siekdama sumažinti infekcijos pavojų, kad apsaugotų visuomenės ir aplinkos sveikatą, buvo priversta imtis prevencinių priemonių (tarp kurių – 1, 2 ir 3 kategorijai priklausančių gyvūninių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos). Šios priemonės priimtose iš esmės remiantis Bendrijos teisės aktais.
- (75) 1998–2005 m. laikotarpiu INGA atliekų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugų tiekimą bendrovėms tiesiogiai patikėjo ITS ir SEBOL. ETSA nurodo, kad visos įmonės, tenkinusios reikalingas sąlygas teikti paslaugas, buvo pasirinktos vienodomis sąlygomis. Iki 2002 m. spalio 10 d. INGA buvo įgaliota kreiptis į patvirtintas šias paslaugas teikiančias įmones, ji dengė susijusias išlaidas, kaip numatyta pagal įstatyminio potvarkio Nr. 393-B/98 6 straipsnį. Kompensacijos apskaičiavimo dydžiai buvo nustatyti bendru nutarimu Nr. 96/99, o kaina nustatyta priklausomai nuo pirminės žaliavos svorio. Ją buvo galima peržiūrėti, jei keitūsi paslaugos teikimo sąlygos. Apskaičiuojant įmonėms SEBOL ir ITS mokėtą kainą, atsižvelgta į apytiksles paslaugos teikimo sąnaudas, pirmiausia į atliekų, kurias reikia surinkti ir sutvarkyti, svorį ir tūrį, taip pat skerdenų surinkimo sistemos įgyvendinimą ir valdymą ūkyje, pagal kurių, be kitų dalykų, buvo numatytas greitas jų paėmimas po to, kai pranešta apie nugaišusį gyvulį.
- (76) ETSA pabrėžia, kad nors paslaugos priskyrimas nebuvo atliktas skelbiant viešuosius pirkimus, į kompensacijos sumą įėjo atitinkamos sąnaudos, atsižvelgiant į kombinuotąsias pajamas, ir joms buvo sudaryta labai nedidelė galimybė gauti pasvertą ir teisėtą naudą. ETSA nurodo, kad jai vis dėlto atrodė, kad atlygio dydis atitiko veiksmingumo kriterijų, nes INGA mokėta suma siekė kainos už tokias pat paslaugas Europos vidurkį, o iki 2005 m. mokėtos kainos, ETSA manymu, realiai buvo žemesnės už kainas, mokėtas vėliau pagal paslaugų teikimo sutartis, sudarytas įvykdžius viešuosius pirkimus, skirtus sudaryti paprastesnes atlygio sąlygas atsižvelgiant į rinkos sąlygas, už tokias pačias paslaugas.
- (77) Nuo 2005 m. paslaugų teikimo sutartys buvo pasirašomos surengus tarptautinius viešuosius pirkimus. Buvo paskelbti trys kvietimai teikti paraiškas: galvijams/arkliams visos šalies mastu, avims/ožkoms (pietuose) ir avims/ožkoms (šiaurėje). ITS pateikė paraišką drauge su vienu laimėjusiu konsorciumu, su kuriuo buvo pasirašyta sutartis. Buvo pasirašytos trys paslaugų teikimo sutartys pagal tris pirmiau nurodytus kvietimus. ETSA nurodo, kad tarp iškeltų sąlygų buvo atliekų surinkimas, vežimas, perdirbimas ir naikinimas, su šiais darbais susijusio registro vedimas ir nuolatinių bei atnaujinamų archyvų tvarkymas. IFAP (pt. *Instituto de Financiamento da Agricultura e Pescas*) kontroliuoja, kad šių sąlygų būtų laikomasi.

- (78) ETSA pabrėžia, kad kainos objektyviai ir skaidriai iš anksto buvo nustatytos pasirašytose sutartyse, atsižvelgiant į atitinkamų gyvulių tonažą ir rūšį. ETSA tvirtina, kad šios kainos nustatytos pagal rinkos sąlygas, jos garantavo tinkamai padengiančios sąnaudas, atsiradusias laikantis viešosios paslaugos teikimo sąlygų, numatytų paslaugų teikimo sutartyse ir su ja susijusiuose teisės aktuose.
- (79) Remdamasi šiais duomenimis ETSA daro išvadą, kad ji negavo jokios neteisėtos pagalbos, bet visos lėšos buvo tiesiog teisėtai atlygis už suteiktą viešąją paslaugą.

V. PAGALBOS ĮVERTINIMAS

1. PAGALBA PAGAL SESV 107 STRAIPSNIO 1 DALĮ

- (80) Pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, išskyrus šioje sutartyje nustatyta kitaip, valstybės narės arba iš jos valstybinių išteklių bet kokia forma suteikta pagalba, kuri, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą, iškraipo konkurenciją arba gali ją iškraipyti, yra nesuderinama su vidaus rinka, kai ji daro įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (81) Kiaulienos sektoriui SESV 107–109 straipsniai pradėti taikyti pagal 1975 m. spalio 29 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2759/75 dėl bendro kiaulienos rinkos organizavimo⁽²⁰⁾, kurį paskutinį kartą iš dalies pakeitė Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1913/2005⁽²¹⁾, 21 straipsnį. Galvijienos sektoriui jie pradėti taikyti pagal 1999 m. gegužės 17 d. Tarybos reglamento Nr. 1254/1999 dėl bendro galvijienos rinkos organizavimo⁽²²⁾, kurį paskutinį kartą iš dalies pakeitė Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1152/2007⁽²³⁾, 40 straipsnį. Prieš priimant šį reglamentą, jie šiam sektoriui taikyti pagal Tarybos reglamento (EEB) Nr. 805/68⁽²⁴⁾ 24 straipsnį. Avienos ir ožkienos sektoriui jie pradėti taikyti pagal 1998 m. lapkričio 3 d. Tarybos reglamento Nr. 2467/98 dėl bendro šių produktų rinkos organizavimo⁽²⁵⁾, kurį paskutinį kartą iš dalies pakeitė Reglamentas (EB) Nr. 1913/2005, 22 straipsnį. Avienos ir ožkienos sektoriui jie pradėti taikyti pagal 1975 m. spalio 29 d. Tarybos reglamento Nr. 2777/75 dėl bendro šių produktų rinkos organizavimo⁽²⁶⁾, kurį paskutinį kartą iš dalies pakeitė Tarybos reglamentas (EB) Nr. 679/2006⁽²⁷⁾, 19 straipsnį. 2007 m. spalio 22 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1234/2007, nustatančiu bendrą žemės ūkio rinkų organizavimą ir konkrečias tam tikriems žemės ūkio produktams taikomas nuostatas (vadinamuoju bendru

BRO reglamentu)⁽²⁸⁾ buvo panaikinti šie skirtingi reglamentai, o jo 180 straipsnyje numatyta, kad su valstybės pagalba susijusios taisyklės galioja pirmiau nurodytiems produktams.

- (82) Pats pagalbos ir jos finansavimo pobūdis turi būti nustatytas visos skerdyklų atliekų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugų sistemos lygiu. Komisija išskyrė tokias galimų Portugalijoje įvestos sistemos dalyvių kategorijas:

— įmonės, teikiančios aptariamų medžiagų surinkimo, vežimo ir naikinimo paslaugas,

— skerdyklos ir išpjautymo įmonės, neiškaulinėtos galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojai, Bendrijoje veikiantys ūkinės veiklos vykdytojai, t. y. su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbantys ūkinės veiklos vykdytojai/jos gavėjai,

— augintojai.

- (83) Dėl galimos pagalbos raidos laiko atžvilgiu Komisija, atsižvelgdama į skirtingų Bendrijos teikės aktų, tinkamų galimų pagalbos priemonių analizei, taikymą, savo sprendime dėl procedūros pradėjimo išskyrė keturis laikotarpius: Komisija atsižvelgė į laikotarpį, ėjusį nuo 1998 m. iki 1999 gruodžio 31 d., prieš įsigaliojant gairėms dėl valstybės pagalbos, susijusios su žemės ūkiu, su kuriomis prasidėjo laikotarpis nuo 2000 m. sausio 1 d. iki 2002 m. gruodžio 31 d. Po šios dienos įsigaliojo gairės dėl valstybės pagalbos, susijusios su skerdyklos atliekomis ir rastaais negyvais gyvuliais, taip pat su išlaidomis užkrečiamosios spongiforminės encefalopatijos (USE) tyrimams – tai 2003 m. sausio 1 d.–2006 m. gruodžio 31 d. Laikotarpis. Po jo įsigaliojo naujos 2007–2013 m.⁽²⁹⁾ žemės ūkio gairės – tai laikotarpis nuo 2007 m. sausio 1 d. iki dabar.

- (84) Atsižvelgdama į Portugalijos valdžios institucijų pateiktą naują informaciją, pirmiausia dėl pirmiau nurodyto įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 ir dėl skirtingų galimos pagalbos finansavimo būdų, Komisija vėliau siek tiek pakeis skirtingų laikotarpių skirtis ir vertindama kiekvieną galimų sistemos dalyvių grupę išskirs tokius laikotarpius:

— 1998 m. gruodžio 9 d.–2002 m. spalio 9 d. laikotarpį, kuriuo galiojo įstatyminis potvarkis Nr. 393-B/98,

⁽²⁰⁾ OL L 282, 1975 11 1, p. 1; EE 03 F9 p. 86.

⁽²¹⁾ OL L 307, 2005 11 25, p. 2.

⁽²²⁾ OL L 160, 1999 6 29, p. 21.

⁽²³⁾ OL L 258, 2007 10 4, p. 3.

⁽²⁴⁾ OL L 148, 1968 6 28, p. 1; EE 03 F2 p. 157.

⁽²⁵⁾ OL L 312, 1998 11 20, p. 1.

⁽²⁶⁾ OL L 282, 1975 11 1, p. 77; EE 03 F9 p. 151.

⁽²⁷⁾ OL L 119, 2006 5 4, p. 1.

⁽²⁸⁾ OL L 299, 2007 11 16, p. 1.

⁽²⁹⁾ OL C 319, 2006 12 27, p. 1.

- 2002 m. spalio 10 d.–2003 m. spalio 21 d. laikotarpis, kuriuo galiojo įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002, išskyrus 2 priedą, kurio taikymas buvo pratęstas pagal pereinamojo laikotarpio nuostatas, numatytas pagal įstatyminį potvarkį Nr. 244/2003,
- 2003 m. spalio 22 d.–2005 m. lapkričio mėn. laikotarpis, kuriuo galiojo įstatyminiame potvarkyje Nr. 244/2003 numatytos pereinamojo laikotarpio nuostatos.

1.1. PASIRINKTINIO PALAIKYMO BUVIMAS

- (85) Pagal Teisingumo Teismo praktiką pagalba laikomos bet kokios formos priemonės, kurios gali tiesiogiai ar netiesiogiai palaikyti įmones arba kurios turi būti laikomos ekonomine nauda, kurios pagalbą gavusi įmonė nebūtų turėjusi normaliomis rinkos sąlygomis⁽³⁰⁾. Be to, pagalba laikomos intervencinės priemonės, kuriomis įvairiais būdais sumažinamos išlaidos, paprastai įtraukiamos į įmonių biudžetą, ir nors nebūdamos subsidija siaurąja šios sąvokos prasme, yra tokio pat pobūdžio ir turi tokį pat poveikį⁽³¹⁾.

1.1.1. Pasirinktinis paslaugas teikiančių įmonių palaišymas

- (86) Komisija konstatuoja, kad aptariamų medžiagų surinkimas, vežimas, perdėrimas ir naikinimas yra ekonominė veikla, nes paslaugos teikiamos už užmokestį, o Bendrijos rinkoje jas gali atlikti daugybė ekonominės veiklos vykdytojų. Šias išvadas pirmiausia patvirtina ETSA suteikta informacija, pateikta šio sprendimo 73 ir tolesnėse konstatuojamose dalyse.
- (87) Dėl šios ekonominės veiklos Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad nagrinėjamos paslaugas teikiančios įmonės atliko bendro intereso viešosios paslaugos misiją, kurią pateisino visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos motyvai. Portugalija šiuo atžvilgiu pabrėžė savo specifinę padėtį USE krizės akivaizdoje, todėl Portugalija pabrėžia, kad visos priemonės, kurių buvo imtasi, buvo skirtos spręsti neatidėliotiną situaciją, keliančią pavojų visuomenės sveikatai. Dėl šios priežasties Portugalijos valdžia ketino leisti nedelsiant taikyti priemones tol, kol ūkinės veiklos vykdytojai patys galės savarankiškai atlikti šias užduotis, drauge išliekant valstybės kontrolei (žr. šio sprendimo 21–59 konstatuojamąsias dalis).
- (88) Pateikdamas savo pastabas konsorciūmas ETSA daro išvadą, kad jis negavo jokios neteisėtai pagalbos, bet visos lėšos buvo tiesiog teisėtai atlygis už suteiktą viešąją paslaugą (žr. šio sprendimo 79 konstatuojamąją dalį).

⁽³⁰⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas *Altmark* byloje, 84 punktas.

⁽³¹⁾ Sprendimas 2003 m. gegužės 22 d. byloje C-355/00, *Freskot*, Teismų praktikos rinkinys, p. I-5263, 83 punktas.

- (89) Iš Teisingumo Teismo sprendimo byloje *Altmark*⁽³²⁾ seka, kad valstybinėms dotacijoms, skirtoms sudaryti sąlygas vykdyti viešąsias paslaugas, nėra taikomas SESV 107 straipsnis, jei tokios dotacijos vertintinos kaip kompensacija už įmonių suteiktas paslaugas, kad būtų įvykdytas viešųjų paslaugų teikimo išpareigojimas. Vis dėlto Teismas nurodo, kad turi būti tenkinamos šios sąlygos:

- pirma, įmonė pagalbos gavėja turi iš tiesų vykdyti viešosios paslaugos išpareigojimą, o išpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti,
- antra, kriterijai, kurių pagrindu apskaičiuojama kompensacija, turi būti iš anksto objektyviai ir skaidriai nustatyti,
- trečia, kompensacija negali viršyti sumos, kurios reikia padengti visas ar dalį sąnaudų, susidariusių viešosios paslaugos išpareigojimų vykdymu, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną,
- ketvirta, kai įmonė, vykdanči su viešąja paslauga susijusius išpareigojimus, nėra atrenkama viešųjų pirkimų konkurso tvarka, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatomas remiantis tipiškoms, gerai veikiančioms ir tinkamoms priemonėms, atitinkančioms privalomus viešosios paslaugos reikalavimus, turinčioms įmonės sąnaudų, kurios būtų susidariusios vykdančioms šiuos išpareigojimus, analize, atsižvelgiant į atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną vykdančioms išpareigojimus.

- (90) Teisingumo Teismo praktikos *Altmark* byloje taikymas šiam konkrečiam atvejui Komisiją skatina atsižvelgti į šiuos dalykus:

a) Tikra bendros ekonominės svarbos paslauga pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį

- (91) Visų pirma, reikėtų išnagrinėti, ar šiuo konkrečiu atveju susiduriama su tikra bendros ekonominės svarbos paslauga pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.
- (92) Iš Teisingumo Teismo seka, kad neskaitant sektorių, kurių atžvilgiu šiam klausimui taikomos atitinkamos Bendrijos lygio taisyklės, valstybės narės turi plačią veiksmų laisvę dėl paslaugų, kurios gali būti pripažintos kaip esančios bendros ekonominės svarbos. Todėl Komisija turi prižiūrėti, kad apibrėžiant bendros ekonominės svarbos paslaugas šia veiksmų laisve būtų naudojamos nedarant akivaizdžių klaidų.

⁽³²⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas, 88 ir tolesni punktai.

(93) Nuo 1990 m. tarp žmonių ir tarp gyvūnų nustatyta įvairių užkrečiamųjų spongiforminių encefalopatijų (USE) formų. Nuo 1996 m. buvo sukaupta duomenų, įrodančių USE (galvijų spongiforminės encefalopatijos) sukėlėjo ir naujos rūšies Kreutzfeldo-Jakobo ligos panašumą. 1990 m. Bendrija priėmė įvairias priemones, skirtas nuo USE apsaugoti žmonių ir gyvulių sveikatą. Šios priemonės buvo grindžiamos direktyvų, susijusių su gyvūnų sveikatos ir aplinkos apsaugos priemonėmis, apsauginėmis nuostatomis. Sprendimu 2000/766/EB valstybės narės įpareigotos, kad Direktyvoje 90/667/EEB⁽³³⁾ nurodytos gyvūninės atliekos būtų surenkamos, vežamos, perdirbamos, saugomos ar naikinamos pagal šios direktyvos, Komisijos direktyvos 97/735/EB⁽³⁴⁾ ir Tarybos sprendimo 1999/534/EB⁽³⁵⁾ nuostatas. Šiuo atžvilgiu Reglamentu (EB) Nr. 1774/2002 nustatytos sveikatos taisyklės gyvūniniams šalutiniams produktams, neskirtiems vartoti žmonėms, ir valstybėms narėms numatyta prievolė stebėti, kad būtų imtasi atitinkamų priemonių ir kad būtų sukurta pakankama gyvūninių šalutinių produktų surinkimo, vežimo ir naikinimo infrastruktūra.

(94) Kadangi Teisingumo Teismas pripažino, kad tam tikrų atliekų tvarkymas gali būti bendros ekonominės svarbos paslauga⁽³⁶⁾, ir atsižvelgiant į specifinę pirmiau nurodytą USE krizės situaciją, Komisija neturi prieštaravimų dėl bendros ekonominės svarbos paslaugos pobūdžio, kuri Portugalijos valdžios institucijos teikia norėjusios šiai skerdienui ir kitų gyvūninių atliekų, netinkamų vartoti, surinkimui ir naikinimui, 1999–2005 m., per kuriuos Portugalijos Vyriausybė visiškai (1999–2003 m.) ar iš dalies (2003–2005 m.) prisiėmė atsakomybę už šias operacijas. Šis sprendimas pagrįstas visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugos sumetimais, todėl jis atitinka bendros ekonominės svarbos sampratą pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.

b) Viešųjų paslaugų teikimo išpareigojimo vykdymas

(95) Pagal sprendimą *Altmark* byloje reikalingas įgaliojimas vieno ar daugiau oficialių aktų pavidalu, kuris pagal nacionalinę teisę turi privalomą teisinę galią. Dėl pirmosios sprendimo *Altmark* byloje sąlygos galima konstatuoti, kad vartojimui netinkamų gyvūninių atliekų surinkimas, vežimas, perdirbimas ir naikinimas Portugalijoje tapo privalomu pagal įstatyminius potvarkius Nr. 393 B/98 ir Nr. 244/93. Pagal įstatyminio potvarkio Nr. 393 B/98 6 straipsnį numatyta, kad INGA, atsakingas už vartojimui netinkamų gyvūninių šalutinių produktų

surinkimą, perdirbimą ir naikinimą, atrenka šias paslaugas teikiančias įmones. Bendru nutarimu Nr. 95/99 iš anksto nustatyti dydžiai pagal kuriuos apskaičiuojamas atlygis už viešąją paslaugą bei kitus su paslaugos teikimu susijusius išpareigojimus, pavyzdžiui, įmonės išpareigojimas surinkti šalutinius produktus iš visos šalies teritorijos, laikantis teisės aktais nustatytų veterinarinių ir techninių normų.

(96) Portugalijos valdžios institucijos teigia, kad paslaugas teikiančių įmonių išpareigojimai yra aiškiai apibrėžti paslaugų teikimo sutartyse. Kaip pavyzdį Komisijai jos pateikė 2003 m. paslaugų teikimo sutartį, sudarytą vadovaujantis įstatyminiu potvarkiu Nr. 393-B/98.

(97) Komisija patvirtina, kad paslaugas teikiančios įmonės paslaugų teikimo sutartyje, kurią Komisijai perdavė Portugalijos valdžios institucijos, įmonės išpareigojimai buvo aiškiai apibrėžti. Atsižvelgdama į įstatyminio potvarkio Nr. 393 B/98 bei bendro nutarimo nuostatas, taip pat į paslaugų teikimo sutartį, kuri buvo pateikta kaip pavyzdys, Komisija daro išvadą, kad pirmoji sąlyga, nustatyta pagal Teismo praktiką *Altmark* byloje, yra patenkinta.

c) Iš anksto objektyviai ir skaidriai nustatyti kriterijai

(98) Dėl antrosios sąlygos Komisija, vadovaudamasi turima informacija, mano, kad kriterijai, pagal kuriuos apskaičiuojama kompensacija, buvo iš anksto nustatyti objektyviai ir skaidriai. Tad Portugalijos valdžios institucijų pateiktuose bendruose nutarimuose nustatomas apskaičiavimo metodas ir reikalavimus atitinkančios išlaidos (šio sprendimo 26 konstatuojamoji dalis). Šie duomenys buvo reguliariai tikrinami atsižvelgiant į ankstesnius finansinius metus. Nuo 2005 m. vykdomos viešųjų pirkimų procedūros. Atsižvelgdama į savo turimus duomenis Komisija laikosi nuomonės, kad antroji sąlyga, nustatyta pagal Teismo praktiką *Altmark* byloje, yra patenkinta.

d) Kompensacija, reikalinga padengti paslaugos teikimo išlaidas

(99) Dėl trečios sąlygos Portugalijos valdžios institucijos ir trečioji šalis nurodė, kad kompensacijos neviršija to, ko reikia norint padengti visas išlaidas ar jų dalį, skirtą įvykdyti viešųjų paslaugų teikimo išpareigojimus, atsižvelgiant į atitinkamas pajamas ir pagrįstą pelną vykdančios šiuos išpareigojimus.

⁽³³⁾ OL L 363, 1990 12 27, p. 51.

⁽³⁴⁾ OL L 294, 1997 10 28, p. 7.

⁽³⁵⁾ OL L 204, 1999 8 4, p. 37.

⁽³⁶⁾ 2000 m. gegužės 23 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-209/98, FFAD, Teismų praktikos rinkinys, p. I-3743, 75 punktas; taip pat žr. 2003 m. lapkričio 20 d. Teisingumo Teismo sprendimą byloje C-126/01, GEMO, Teismų praktikos rinkinys, p. I-13769, 21 punktas.

- (100) Komisija kelis kartus, pirmiausia – pradėdama tyrimo procedūrą, Portugalijos valdžios institucijų paprašė jai pateikti informaciją apie tikros ekonominės paslaugų kainos apskaičiavimą. Portugalijos valdžios institucijos pateikė dokumentus, kuriuose nurodytos paslaugų teikėjų patirtos metinės išlaidos 1999–2005 m. laikotarpiu ir juos palygino su INGA už paslaugų teikimą jų teikėjams sumokėtomis sumomis. Šie dokumentai patvirtina, kad INGA sumokėta kompensacija įmonėms, teikusioms paslaugas, neviršijo sumos, reikalingos padengti visas išlaidas, patirtas teikiant paslaugą, ar jų dalį. Iš perduotų dokumentų matyti, kad kompensuojant taip pat atsižvelgta į naudą, kuri priklausomai nuo metų svyravo tarp 30 % ir 39,5 % (žr. šio sprendimo 62 konstatuojamąją dalį).
- (101) Portugalijos valdžios institucijos užtikrino, kad ištekliai negalėjo būti nukreipti galimai konkuruojančiai veiklai, kuria būtų galėjusios užsiimti įmonės (kryžminis subsidijavimas), nes pasirinkti paslaugų teikėjai kita veikla neužsiėmė.
- (102) Vis dėlto atsižvelgiant į Portugalijos valdžios institucijų suteiktą informaciją, Komisija konstatuoja, kad ji iš to negali daryti išvados, kad nauda, į kurią atsižvelgta, buvo pagrįsta *Altmark* jurisprudencijos prasme.
- (103) ETSA savo pateiktose pastabose tvirtino, kad užmokeskis už suteiktą paslaugą adekvačiai atspindėjo patirtas išlaidas su naudos marža, kuri nereiskė jokio ypatingo privalumo, ir laikotarpiu prieš 2005 m. atlygio už viešąją paslaugą lygis vidutiniškai atitiko Europos vidurkį ir buvo mažesnis nei užmokesčio lygis, nustatytas per viešųjų pirkimų procedūrą sudarytose paslaugų teikimo sutartyse.
- (104) Šiuo atžvilgiu Komisija nurodo, kad nei Portugalijos valdžios institucijos, nei trečioji šalis nepateikė šiuos teiginius pagrindžiančių dokumentų.
- (105) Todėl Komisija iš to negali daryti išvadų, kad šiuo atveju buvo patenkinta trečioji sprendime *Altmark* byloje nurodyta sąlyga.
- e) Tipiškos įmonės sąnaudos**
- (106) Kadangi prieš 2005 m. paslaugas teikusios įmonės buvo pasirinktos be viešųjų pirkimų, pagal sprendimą *Altmark* byloje reikia atlikti tipiškos įmonės sąnaudų palyginimą. Portugalijos valdžios institucijos nepateikė duomenų, kurie patvirtintų, kad sąnaudos buvo įvertintos palyginus su tipiškos įmonės sąnaudomis.
- (107) Todėl Komisija turi daryti išvadą, kad keturi sprendimo *Altmark* byloje nurodyti kriterijai šiuo konkrečiu atveju buvo nepatenkinti ir negalima atmesti, kad paslaugas teikusios įmonės galėjo turėti ekonominės naudos laikotarpiu nuo įstatyminio potvarkio Nr. 393 B/98 įsigaliojimo iki 2005 m., kai baigė galioti pereinamojo laikotarpio nuostatos pagal įstatyminį potvarkį Nr. 244/2003.
- (108) Mokėjimai iš viešųjų išteklių buvo mokami konkrečioms įmonėms, t. y. įmonėms, atsakingoms už paslaugos tiekimą. Tad nagrinėjamą priemonę galima laikyti specifine.
- (109) Iš to Komisija daro išvadą, jog negalima atmesti pasirinktinio palaikymo paslaugos teikėjų galimybės laikotarpiu nuo 1998 m. iki 2005 m., kai baigė galioti pereinamojo laikotarpio nuostatos pagal įstatyminį potvarkį Nr. 244/2003.
- 1.1.2. Pasirinktinis skerdyklų ir išpjautymo įmonių, neiškaulinėtos galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojų, Bendrijoje veikiančių ūkinės veiklos vykdytojų, t. y. su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbančių ūkinės veiklos vykdytojų/jos gavėjų palaikymas.**
- (110) Teisingumo Teismas GEMO byloje⁽³⁷⁾ nustatė, kad faktas, jog gyvūnų kūnų ir skerdyklų atliekų surinkimo ir naikinimo veiklą, kuria naudojasi gyvūnų augintojai ir skerdyklos, vykdo privačios įmonės, nepanaikina galimo priskyrimo valstybės pagalbai, nes minėtos veiklos sistema įteisino valstybės institucijos.
- (111) Šiuo atveju Portugalijos valdžios institucijos įteisino veiklos ir jos finansavimo tvarką įstatymiais potvarkiais Nr. 393 B/98, Nr. 197/2002 ir Nr. 244/2003. Šiuo metu Komisija iš to daro išvadą, kad dėl šios priežasties ši tvarka priskirtina valstybei.
- (112) GEMO byloje Teismas pažymėjo, kad finansinės sąnaudos susidarancios dėl negyvų gyvūnų ir skerdyklų atliekų naikinimo turi būti vertinamos kaip sąnaudos, būdingos ekonominei gyvulių augintojų ir skerdyklų veiklai⁽³⁸⁾. Todėl Teisingumo Teismas padarė išvadą, kad SESV 107 straipsnio 1 d. turi būti aiškina taip, kad sistema, dėl kurios gyvulių augintojams ir skerdykloms užtikrinamas nemokamas negyvų gyvūnų ir skerdyklų atliekų surinkimas ir išvežimas, turi būti pripažintas valstybės pagalba ūkininkams ir skerdykloms.

⁽³⁷⁾ Pirmiau nurodytas sprendimas, 26 punktą.

⁽³⁸⁾ Ten pat, 31 punktą.

Laikotarpis nuo 1998 m. gruodžio 9 d. iki 2002 m. spalio 9 d., prieš įsigaliojant įstatyminiam potvarkiui Nr. 197/2002

- (113) Šiuo konkrečiu atveju galima manyti, kad negyvų gyvūnų ir skerdyklų naikinimas pareikalauja sąnaudų, būdingų ne tik skerdyklų ir išpjautymo įmonių, bet ir neiškaulinėtos galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojų, taip pat su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbančių ūkinės veiklos vykdytojų/jos gavėjų veiklai. Komisija mano, kad apibūdinto žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimo, perdirbimo ir naikinimo sąnaudų finansavimo iš valstybės biudžeto subsidijų, prieš įsigaliojant įstatyminiam potvarkiui Nr. 197/2002, rezultatas buvo tas, kad šie vartotojai buvo atleidžiami nuo sąnaudų, būdingų jų veiklai.
- (114) Tai Komisijai leidžia padaryti išvadą, kad prieš įvedant parafiskalinį mokestį buvo suteikta ekonominė nauda.

Laikotarpis nuo 2002 m. spalio 10 d. iki 2005 m. lapkričio mėn.

- (115) Laikotarpiu po to, kai įsigaliojo įstatyminiai potvarkiai Nr. 197/2002 ir 244/2003, pirmiau nurodyta veikla buvo finansuojama parafiskaliniu mokesčiu, kuris buvo įvestas įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 ir iš dalies pakeistas įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003. Pagal įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 įvestą tvarką nuo mokesčio buvo atleistos įmonės, kurios visus aptariamus šalutinius produktus, išskyrus SRM, surinkdavo, veždavo, perdirbdavo ir naikindavo savo pačių patalpose arba išpjautymo įmonėse (šie ūkinės veiklos subjektai savo pagaminamų šalutinių produktų tvarkymo klausimais turi autonomiją, žr. įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 priedo 2 dalį), taip pat iškaulinėtos mėsos importuotojai ir Bendrijos mastu veikiantys ūkinės veiklos vykdytojai, nes iš šios mėsos nebūna šalutinių produktų, kurie pagal Bendrijos ir nacionalinę teisę privalo būti tvarkomi. Įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 numatoma, kad pirmiau nurodyti ūkinės veiklos vykdytojai nuo mokesčio gali būti atleisti su sąlyga, kad bus patvirtintas naikinimo ar utilizavimo, laikantis skirtingoms kategorijos priklausančių medžiagų nustatytų specifinių sąlygų, planas.
- (116) Norint įvertinti, ar skerdyklos, išpjautymo įmonėms, neišpjautinėtos galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojams ir Bendrijos mastu ūkinę veiklą vykdančiams subjektams, tai yra su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbantiems ūkinės veiklos vykdytojams/jos gavėjams, yra suteikiama nauda, reikia patikrinti, koku mastu iš mokesčio gautas įnašas atitinka tikras ekonomines suteiktos surinkimo paslaugos kainas.
- (117) Komisija pažymi, kad Portugalijos valdžios institucijos 2003 m. sausio 20 d. rašte nurodė, kad įstatyminio

potvarkio Nr. 197/2002 1 ir 2 priede numatyti mokesčiai, taip pat mokestis dėl SRM, numatytas 2 straipsnio 2 priede, buvo apskaičiuoti remiantis suteiktinų paslaugų sąnaudomis, atsižvelgiant į kiekvienos rūšies gyvūnų šalutinių produktų pobūdį ir į tai, ar jiems taikomos atitinkamos nuostatos.

- (118) Portugalijos valdžios institucijų manymu, šis finansavimas visais atžvilgiais artimas naudotojų kompensacijai už suteiktą bendrojo intereso viešąją paslaugą. Atitinkamų ūkinės veiklos vykdytojų sumokėtos sumos yra ne iš anksto nustatytos, o tiesiogiai proporcingos atliekų kiekiui, už kurį iš tikrųjų suteikta viešoji paslauga, ir tikrosioms šių atliekų naikinimo sąnaudoms.
- (119) Portugalijos valdžios institucijos, kad paremtų šiuos teiginius, pateikė dokumentus su 2003 m. duomenimis, kurie leidžia palyginti tikrąsias suteiktų paslaugų sąnaudas su įnašu iš atitinkamų mokesčių. Apie likusius 2002 m. mėnesius, po to, kai spalio mėn. įsigaliojo įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002, Portugalijos valdžios institucijos duomenų apie pajamas iš mokesčio nepateikė.
- (120) Už 2004 m. ir 2005 m. Portugalijos valdžios institucijos perdavė dokumentus su atliktų darbų sąnaudų duomenimis, tačiau nepateikė duomenų apie pajamas iš mokesčio, kurį turėjo mokėti ūkinės veiklos vykdytojai, dar nepatvirtinę savo naikinimo ir utilizavimo plano ir todėl pagal įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestas pereinamojo laikotarpio nuostatas turėję mokėti mokestį.
- (121) Iš dokumentų, kuriuos pateikė Portugalijos valdžios institucijos, Komisija negali nustatyti, ar 2002 m., 2004 m. ir 2005 m. mokėti mokesčiai buvo tiesiogiai proporcingi iš tikrųjų surinktų atliekų kiekiui ir tikrosioms šių atliekų naikinimo sąnaudoms.
- (122) Komisija daro išvadą, kad už 2003 m. naudos negauta, nes mokesčių mokėtojų įnašas buvo tiesiogiai proporcingas už suteiktas paslaugas patirtoms sąnaudoms.
- (123) Tačiau Komisija negali atmesti galimybės, kad mokesčius laikotarpiu nuo 2002 m. spalio iki 2003 m. sausio 1 d., taip pat 2004 m. ir 2005 m. mokėjusioms skerdykloms, išpjautymo įmonėms, neišpjautinėtos galvijienos, kiaulienos ir paukštienos importuotojams ir Bendrijos mastu ūkinę veiklą vykdančiams subjektams, tai yra su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbantiems ūkinės veiklos vykdytojams/jos gavėjams buvo suteikta nauda.

1.1.3. Pasirinktinis augintojų palaikymas

Laikotarpis nuo 1998 m. gruodžio 9 d. iki 2002 m. spalio 9 d., prieš įsigaliojant įstatyminiam potvarkiui Nr. 197/2002

- (124) Šiuo konkrečiu atveju galima manyti, kad negyvų gyvūnų ir skerdyklų naikinimas pareikalauja sąnaudų, būdingų ne tik skerdyklų ir išpjautymo įmonių, bet ir gyvulių augintojų, kurie, veikiant rinkos dėsniams, turi sumokėti bent dalį aptariamų paslaugų kainos, veiklai. Remdamasi pirmiau minėta Teismo praktika GEMO byloje, Komisija mano, kad apibūdinto žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimo, perdirbimo ir naikinimo sąnaudų finansavimo iš valstybės biudžeto subsidijų, prieš įsigaliojant įstatyminiam potvarkiui Nr. 197/2002, rezultatas buvo tas, kad šie vartotojai buvo atleidžiami nuo sąnaudų, būdingų jų veiklai.
- (125) Tai Komisijai leidžia daryti išvadą, kad prieš įvedant para-fiskalinį mokestį buvo suteikta ekonominė nauda.

Laikotarpis nuo 2002 m. spalio 10 d. iki 2005 m. lapkričio mėn.

- (126) Kaip nurodyta pirmiau, priemonės, kurių ėmėsi Portugalijos valdžios institucijos, kad užtikrintų žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimą, vežimą, perdirbimą ir naikinimą, galėjo sudaryti tokias sąlygas, kad gyvulių augintojai būtų atleisti nuo sąnaudų, kurias įprastinėmis sąlygomis iš dalies moka jie patys. Iš įstatyminių potvarkių Nr. 197/2002 ir Nr. 244/2003 numatytų pereinamojo laikotarpio nuostatų seka, kad augintojai neturėjo mokėti aptariamo mokesčio. Portugalijos valdžios institucijos teigė, kad prieš 2005 m. pabaigą surinkimo sąnaudos buvo paskirstytos visam sektoriui. Komisija konstatuoja, jog iš Portugalijos pateiktų dviejų sąskaitų faktūrų matyti, kad jose iš tikrųjų numatytas įvesto mokesčio vienos iš skerdyklos mokesčio paskirstymas 2002 m. spalio mėn. ir 2003 m. spalio mėn. Portugalijos valdžios institucijų tvirtinimas, kad kaip ir turi būti pagal rinkos dėsnius, sąnaudos buvo paskirstytos visam sektoriui, tarp jų ir augintojams, pagrįstas pateiktais dokumentais. Tuo remdamasi Komisija daro išvadą, kad augintojai taip pat patyrė sąnaudas, susijusias su jų veikla, ir todėl negavo jokios specifinės naudos.
- (127) Komisija konstatuoja, kad augintojai naudos gavo tik laikotarpiu prieš mokesčio įvedimą.
- (128) Remdamasi pirmiau išdėstytais dalykais, Komisija daro išvadą, kad skerdyklos ir išpjautymo įmonės ir importuotojai visais laikotarpiais, išskyrus 2003 m., turėjo naudos, susijusios su gyvūninių šalutinių produktų surinkimu, vežimu, perdirbimu ir naikinimu. Jos turėjo ir augintojai, tačiau tik laikotarpiu prieš mokesčio įvedimą.

1.2. FINANSAVIMAS IŠ VALSTYBĖS BIUDŽETO

- (129) SESV 107 straipsnio 1 dalis taikoma valstybių narių arba iš valstybės biudžeto suteiktai pagalbai; kitaip tariant, nagrinėjama priemonė turi būti priskiriama valstybei ir skirta iš valstybės biudžeto.
- (130) Šiuo konkrečiu atveju nuo 1999 m. iki 2002 m. spalio mėn. išlaidos, susijusios su žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimu, perdirbimu ir naikinimu, finansuojamos iš tiesioginių valstybės pajamų, o nuo 2002 m. spalio mėn. – iš parafiskalinio mokesčio, taikomo skerdykloms, jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais importuotojams ir Bendrijos ribose veikiančioms veiklos vykdytojams (t. y. jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais veiklos vykdytojams/gavėjams), pajamų.
- (131) Mokėjimai paslaugų teikėjams iš tiesioginių valstybės pajamų yra finansavimas iš valstybės biudžeto. Tai, kad ši viešoji paslauga nuo 1999 m. iki 2002 m., kai įvestas mokestis, buvo finansuojama iš valstybės biudžeto, reiškia, kad šią paslaugą teikiančios įmonės išlaidoms už šias paslaugas padengti gauna viešąsias lėšas.
- (132) Nuo 2002 m. rugsėjo mėn. iki 2005 m. lapkričio mėn. galioję mokesčiai nepriklauso SESV nuostatų dėl valstybės pagalbos taikymo sričiai, nebent jie būtų valstybės pagalbos finansavimo būdas ir todėl būtų neatskiriama šios priemonės dalis⁽³⁹⁾.
- (133) Visi šie mokesčiai mokami INGA, taikant atvirkštinio apmokestinimo procedūrą. Iš ūkinės veikos vykdytojų surinkti mokesčiai suformuoja INGA pajamas ir jam išmokamos tiesiogiai.
- (134) Tam, kad mokestis būtų laikomas neatskiriama tam tikros pagalbos priemonės dalimi, pagal atitinkamas nacionalines taisykles mokesčio ir pagalbos priemonės turi sietis taip, kad mokesčio pajamos būtų tiesiogiai skirtos pagalbos finansavimui⁽⁴⁰⁾.
- (135) Kadangi mokesčiai sudaro INGA pajamas ir jie buvo mokami šiai organizacijai tiesiogiai, Komisija mano, kad mokestis yra neatskiriama pagalbos priemonės dalis.

⁽³⁹⁾ 2003 m. spalio 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas sujungtose bylose C-261/01 et C-262/01, *Van Calster ir kt.*, Teismų praktikos rinkinys, p. I-12272, 51 punktą.

⁽⁴⁰⁾ 2005 m. sausio 13 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-174/02, *Streekgewest*, Teismų praktikos rinkinys, p. I-85, 26 punktą.

- (136) Norint atsakyti į klausimą, ar šiuo konkrečiu atveju pajamos iš parafiskalinių mokesčių gali būti laikomos valstybės ištekliais, svarbu pažymėti, kad valstybės išteklių atveju neturi būti jokios skirties tarp atvejų, kai pagalba yra suteikta tiesiogiai valstybės ir viešųjų ar privačiųjų organizacijų, kurias paskyrė ar įsteigė valstybė. 2003 m. liepos 15 d. Teisingumo Teismas savo sprendime *Pearle ir kt.* byloje⁽⁴¹⁾ nurodė, kad tarpinių organizacijų iš visų tam sektoriaus įmonių surinktos privalomos įmokos nėra laikomos valstybės lėšomis, jei išpildomos visos šios sąlygos:
- a) nagrinėjamą priemonę yra nustačius profesinė grupė, atstovaujanti atitinkamo sektoriaus įmonėms ir darbuotojams, ir ji nėra valstybės politikos įgyvendinimo priemonė;
 - b) nagrinėjamos priemonės tikslai yra visiškai finansuojami iš sektoriui priklausančių įmonių įmokų;
 - c) dėl finansavimo būdo ir įmokų procentinės dalies ir dydžio sprendžia sektoriaus profesiniam organui priklausantys darbdavių ir darbuotojų atstovai be jokio valstybės įsikišimo;
 - d) įmokos privalomai naudojamos priemonės finansavimui, valstybė įsikišti negali.
- (137) Iš turimos informacijos matyti, kad nėra patenkinta pirmoji sprendimo *Pearle* byloje nurodyta sąlyga, nes priemonė įvesta įstatyminiu potvarkiu, tam, kad būtų įgyvendinta valstybės nustatyta politika, skirta kovai su USE.
- (138) Be to, nėra patenkintos trečioji ir ketvirtoji sąlygos, nes finansavimas reglamentuojamas pagal pirmiau nurodytus įstatyminius potvarkius. Todėl Portugalijos valdžios institucijos turi galimybę įsikišti nustatant priemonės finansavimo tvarką.
- (139) Kadangi nėra patenkintos visos sprendimo *Pearle ir kt.* byloje sąlygos ir pasirodo, kad valstybė gali kontroliuoti nustatant pagalbos priemonės finansavimo tvarką, Komisija mano, kad iš tikrųjų pajamos iš parafiskalinių mokesčių yra valstybei priskirtini valstybės ištekliai.
- ### 1.3. KONKURENCIJOS IŠKREIPIMAS IR ĮTAKA PREKYBAI
- (140) Remiantis Teisingumo Teismo praktika, vienos įmonės konkurencinės padėties sustiprinimas suteikiant jai valstybės pagalbą paprastai reiškia konkurencijos iškreipimą kitų konkuruojančių įmonių, negaunančios šios pagalbos, atžvilgiu⁽⁴²⁾.
- (141) Priemonė gali turėti įtakos Portugalijos padėčiai mėsos sektoriuje⁽⁴³⁾. Kadangi Portugalijos įmonės veikia ypač konkurencingoje tarptautinėje rinkoje, priemonė iškreipia arba gali iškreipti konkurenciją. Priemonė taip pat gali turėti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai.
- (142) Portugalijos valdžios institucijos tvirtino, kad dėl embargo būtent gyvų galvijų, mėsos ir kaulų miltų grynų pavidalu ar kitų produktų sudėtyje eksportui, prekybos nebuvo, o tai reikštų, kad konkurencija negalėjo būti iškreipta.
- (143) Šiuo atžvilgiu reikia priminti, kad pagal Teismo praktiką⁽⁴⁴⁾ pagalba gali turėti įtakos valstybių narių tarpusavio prekybai ir iškreipti konkurenciją net ir tada, kai įmonė paramos gavėja, konkuruojanti su kitų valstybių narių produktais pati neužsiima eksportu. Nes kai valstybė narė įmonei suteikia pagalbą, dėl to gali išlikti ta pati vidaus pasiūla arba ji gali padidėti. To pasekmė – kitose valstybėse narėse įsisteigusių įmonių galimybės savo paslaugas teikti šios valstybės rinkai sumažėja.
- (144) Esant tokioms sąlygoms Komisija mano, jog tai, kad pirmiau nurodytų produktų eksportas iš Portugalijos į kitas valstybes nares buvo uždraustas, neturi įtakos faktui, kad pagalba gali iškreipti konkurenciją ir turėti įtakos prekybai.
-
- (41) 2004 m. liepos 14 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-345/02, *Pearle ir kiti*, Teismų praktikos rinkinys, p. I 7164, 41 punktas; taip pat žr. 2007 m. rugsėjo 20 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimą byloje T-136/05, *Salvat père & fils ir kt. prieš Komisiją*, Teismų praktikos rinkinys, p. II 4063, 161 ir tolesni punktai.
- (42) 1979 m. gruodžio 17 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-730/79, *Philip Morris Holland prieš Commission*, Teismų praktikos rinkinys, p. 2671, 11 ir 12 punktai.
- (43) 1999 m. ES (15) galvijienos produkcija siekė 7 691 101 tonų, o 2002 m. 7 466 476 tonų, iš kurių Portugalija pagamino 1999 m. – 95 765 tonų, o 2002 m. – 105 019 tonų. 1999 m. ES (15) kiaulienos produkcija siekė 17 983 476 tonų, o 2002 m. 17 729 855 tonų, iš kurių Portugalija pagamino 1999 m. – 344 209 tonų, o 2002 m. – 328 038 tonų (šaltinis: Eurostatas).
- (44) 2000 m. rugsėjo 29 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas byloje T-55/99, *CETM prieš Komisiją*, Teismų praktikos rinkinys, p. II-3213, 86 punktas; 1991 m. kovo 21 d. Teisingumo Teismo sprendimas byloje C-303/88, *Italija prieš Komisiją*, Teismų praktikos rinkinys, p. I-1433, 27 punktas.

1.4. IŠVADOS

(145) Komisija mano, kad įstatymiais potvarkiais Nr. 393-B/98, Nr. 197/2002 ir Nr. 244/2003 įvesta priemonė, susijusi su gyvūninių šalutinių produktų surinkimu, vežimu, perdirbimu ir naikinimu yra valstybės pagalba skerdykloms, išpjauštymo įmonėms ir importuotojams laikotarpiu, per kurį galiojo įstatyminis potvarkis Nr. 393 B/98 iki pat įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestų pereinamojo laikotarpio nuostatų galiojimo pabaigos, išskyrus 2003 m., už kuriuos Portugalijos valdžios institucijoms pavyko įrodyti, kad nauda suteikta nebuvo.

(146) Dėl augintojų Komisija mano, kad laikotarpiu prieš mokesčio įvedimą priemonė buvo valstybės pagalba, patenkanti į 107 straipsnio 1 dalies taikymo lauką.

(147) Dėl paslaugas teikusių įmonių Komisija daro išvadą, kad laikotarpiu nuo įstatyminio potvarkio Nr. 393 B/98 įsigaliojimo iki 2005 m., kai baigė galioti įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestos pereinamojo laikotarpio nuostatos, neįmanoma atmesti galimybes, kad valstybės pagalba būtų.

2. PAGALBOS NETEISĖTUMAS

(148) Komisija konstatuoja, kad Portugalija nepranešė, kaip reikalaujama pagal SESV 108 straipsnio 3 dalį, nei apie pagalbos priemones, taikytas nuo 1999 m., nei apie tvarką, numatytą pagal įstatyminius potvarkius Nr. 197/2002 ir Nr. 244/2003. Tarybos sprendimo (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio f punkte neteisėta pagalba tiksliai apibrėžiama kaip nauja pagalba, teikiama pažeidžiant sutarties 93 straipsnio 3 dalies nuostatas.

(149) Portugalijos taikytos priemonės turi valstybės pagalbos bruožų. Tai reiškia, kad tai nauja pagalba, apie kurią Komisijai nepranešta, o todėl ji yra neteisėta pagal SESV.

(150) Galimos pagalbos atitiktis tyrimas susidės iš dviejų dalių: pirmoje dalyje Komisija nagrinės paslaugas teikusioms įmonėms suteiktos pagalbos atitiktį, o antroje dalyje ji nagrinės galimos pagalbos, suteiktos skerdykloms ir išpjauštymo įmonėms, importuotojams ir sektoriuje Bendrijos mastu veikiantiems ūkinės veiklos vykdytojams, taip pat augintojams, atitiktį.

(151) Kadangi tai pagalba, nuo 2002 m. finansuota iš parafiskalinio mokesčio, Komisija turi išnagrinėti tiek finansuotus veiksmus, t. y. pagalbą, tiek pagalbos finansavimą

tuo atveju, jei finansavimas yra neatskiriama pagalbos priemonės dalis. Todėl Teismo požiūriu, kai pagalbos finansavimo būdas, ypač kai tai privalomos įmokos, yra neatskiriama pagalbos priemonės dalis, Komisija, atlikdama pagalbos tyrimą, būtinai turi atsižvelgti į finansavimo būdą⁽⁴⁵⁾. Kaip nurodyta šio sprendimo 135 konstatuojamojoje dalyje, pagalbos finansavimo būdas laikytinas neatskiriama pagalbos priemonės dalimi.

3. PAGALBOS ATITIKTIES TYRIMAS

3.1. TYRIMAS, ATSIŽVELGIANT Į PAGALBĄ, APIE KURIA NEPRANEŠTA, TAIKOMAS NUOSTATAS

3.1.1. *Pagalba paslaugas teikusioms įmonėms*a) *Pagalbos atitiktis pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį*

(152) Draudimui, įtvirtintam SESV 107 straipsnio 1 dalyje, taikomos išimtys.

(153) Remiantis Teisingumo Teismo praktika, kompensacijos už viešąsias paslaugas nėra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, jei jos patenkina tam tikras sąlygas (plg. šio sprendimo 89 konstatuojamąją dalį). Vis dėlto jei kompensacijos už viešąsias paslaugas šių sąlygų neatitinka, ir jei patenkinami bendrieji SESV 107 straipsnio 1 dalies taikomumo kriterijai, šios kompensacijos laikomos valstybės pagalba, kuri vis dėlto gali būti paskelbta suderinama su SESV pagal 106 straipsnio 2 dalį, jei ji reikalinga bendros ekonominės svarbos paslaugų veikimui ir neturi įtakos prekybos raidai taip, kad pakenktų Sąjungos interesams. Komisija nurodė sąlygas, kurios turi būti patenkintos, kad būtų pasiekta šios pusiausvyros. Dar savo Komunikate dėl Europos bendros svarbos paslaugų 2001 m.⁽⁴⁶⁾ Komisija nurodė, kad reikia užtikrinti, kad visi EB sutarties taisyklių apribojimai, pirmiausia konkurencijos ir su vidaus rinka susijusių laisvių, nebūtų didesni nei būtina tam, kad būtų gerai vykdoma viešųjų paslaugų misija. Visų pirma tai reiškia, kad atlygis neturi būti didesnis už grynąsias papildomas sąnaudas, kurias patiria atitinkamą viešąją paslaugą teikianti įmonė. Komisija šias sąlygas taip pat nurodė vėliau ir dokumente dėl Bendrijos vykdomos valstybės paramos viešosios paslaugos kompensacijos forma kontrolės⁽⁴⁷⁾ ir 2005 m. lapkričio 28 d. sprendime dėl 86 straipsnio 2 dalies taikymo⁽⁴⁸⁾. Dėl kompensacijos apskaičiavimo Komisija nurodė, kad kompensacija negali viršyti sumos, kurios reikia padengti sąnaudas, susidariusias vykdant viešosios paslaugos išipareigojimus, atsižvelgiant į gautas pajamas ir pagrįstą pelną vykdant išipareigojimus. Pagrįstą pelną gali sudaryti visas ar dalis konkretios įmonės padidėjęs produktyvumas per sutartą ir ribotą laikotarpį, dėl kurio nesumažėja įmonei valstybės patiktų paslaugų kiekis.

⁽⁴⁵⁾ Pirmiau cituotas sprendimas *Van Calster ir kt.* byloje, 51 punktą.

⁽⁴⁶⁾ Komisijos komunikatas „Europos bendros svarbos paslaugos“, OL C 17, 2001 1 19, p. 4.

⁽⁴⁷⁾ OL C 297, 2005 11 29, p. 4.

⁽⁴⁸⁾ OL L 312, 2005 11 29, p. 67.

- (154) *Bendrijos bendrųjų nuostatų dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma* 18 punkte nurodyta, kad „pagrįstu pelnu“ reikia laikyti nuosavo kapitalo gražos normą, kuria atsižvelgiama į riziką ar į rizikos nebuvimą, įmonės patiriamą dėl valstybės narės intervencijos, visų pirma jeigu valstybė narė suteikia išimtinės arba specialiąsias teises. Paprastai ši norma neturi viršyti vidutinės atitinkamo sektoriaus pastarųjų metų normos. Jeigu tam tikruose sektoriuose nėra jokios įmonės, panašios į įmonę, kuriai patikėta teikti bendros ekonominės svarbos paslaugas, palyginimas galimas su kitose valstybėse narėse esančiomis arba prireikus su kituose sektoriuose veikiančiomis įmonėmis, su sąlyga, kad atsižvelgiama į kiekvienos įmonės ypatybes. Kad nustatytų, kas yra pagrįstas pelnas, valstybė narė gali nustatyti skatinamuosius kriterijus, susijusius, be kita ko, su teikiamos paslaugos kokybe ir produktyvumo prieaugi.
- (155) Kaip nurodyta šio sprendimo 99 ir paskesnėse konstatuojamosiose dalyse, Komisija iš Portugalijos valdžios institucijų pateiktų duomenų negali daryti išvados, kad kompensacija apskaičiuota atsižvelgiant į pagrįstą pelną, neviršijantį sektoriuje vyraujančios vidutinės normos. Komisijos tarnybos Portugalijos valdžios institucijų ne kartą prašė pateikti visus duomenis, kurių reikia, kad būtų galima nustatyti, ar nagrinėjamu atveju yra įvykdytos valstybės pagalbos, teikiamos bendros ekonominės svarbos paslaugos forma, išimties sąlygos. Iš tikrųjų Portugalijos valdžios institucijų pateikti duomenys nerodo, kad, siekiant nustatyti atitinkamame sektoriuje vyraujančią vidutinę normą, būtų buvęs atliktas palyginimas su kitomis įmonėmis.
- (156) Todėl Komisija negali daryti paslaugų teikėjams palankios išvados dėl pagalbos atitikties pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį.
- b) Pagalbos atitiktis pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą**
- (157) SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkte numatyta, kad su bendrąja rinka galima laikyti suderinama pagalbą, skirtą tam tikros ekonominės veiklos rūšių arba tam tikrų ekonomikos sričių plėtrai skatinti, jei ji netrikdo prekybos sąlygų taip, kad prieštarautų bendrajam interesui. Kad pagalba būtų galima pritaikyti šiame punkte numatyta išimtį, pagalba turi padėti nagrinėjamo sektoriaus plėtrai.
- (158) Nagrinėjamu atveju Portugalijos valdžios institucijos tvirtina įvertinusios visas sąnaudas, susijusias su žinduolių ir naminių paukščių šalutinių produktų surinkimo, perdirbimo ir naikinimo operacijomis nuo 1999 m. Nuo 2002 m. spalio mėn. sąnaudų, susijusių su tokiomis žinduolių ir naminių paukščių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo operacijomis, finansavimas užtikrinamas pajamomis iš mokesčio skerdykloms, neiškaulinėtos galvijienos ir kiaulienos importuotojams ir Bendrijoje veiklą veikiančioms ūkinės veiklos subjektams, tai yra su neiškaulinėta galvijiena ir kiauliena dirbantiems ūkinės veiklos vykdytojams/jos gavėjams, jeigu jie patys nevykdo šių operacijų.
- (159) Pagal 2000–2006 m. Bendrijos gairių dėl valstybės pagalbos žemės ūkio sektoriuje (toliau – gairės)⁽⁴⁹⁾ 23.3 punktą ir Komisijos komunikatą dėl taisyklių, taikomų vertinant neteisėtą valstybės pagalbą, nustatymo⁽⁵⁰⁾ bet kokia neteisėta valstybės pagalba, kaip apibrėžta Reglamento (EB) Nr. 659/1999 1 straipsnio f punkte, turi būti vertinama pagal valstybės pagalbos suteikimo momentu galiojusias taisykles ir gaires. 2002 m. Komisija priėmė *Bendrijos gaires dėl valstybės pagalbos, susijusios su USE tyrimais, kritusiais gyvūnais ir skerdyklų atliekomis*. Šios gairės buvo taikomos 2003 m. sausio 1 d.–2006 m. gruodžio 31 d.⁽⁵¹⁾ USE gairių 44 punkte numatyta principo, kad neteisėta pagalba turi būti vertinama pagal pagalbos suteikimo momentu galiojusias taisykles, išimtis, taikoma atvejams, konkrečiai susijusiems su skerdyklų atliekomis. Pagal USE gairių 47 punktą Komisija taikys gairių 11.4 punktu grindžiamus principus iki 2002 m. pabaigos suteiktai neteisėtai pagalbai, susijusiai su skerdyklų atliekomis. Todėl USE gairių 47 punktą yra reikiamas teisinis pagrindas nuo 1999 m. suteiktai pagalbai vertinti.
- (160) Pagal *Bendrijos 2007–2013 m. valstybės pagalbos žemės ūkio ir miškų sektoriuose gairių* 194 punkto c) papunktį nuo šių gairių įsigaliojimo 2007 m. sausio 1 d. Komisija nebetaiko USE gairių, išskyrus neteisėtą valstybės pagalbą, suteiktą iki 2007 m. sausio 1 d., nurodytą tų gairių 43 punkte ir tolimesniuose punktuose. Todėl USE gairių 47 punktą tebėra taikytina nuostata nuo 2003 m. sausio 1 d. suteiktai neteisėtai pagalbai, susijusiai su skerdyklų atliekomis.
- (161) USE gairių 47 punkte numatytos įvairios nuostatos, susijusios su skerdyklų atliekomis.
- (162) Remiantis USE gairių 47 punktu Komisija nuo 2001 m. sausio mėn. valstybės pagalbos, susijusios su skerdyklų atliekomis srityje yra priėmusi nemažai individualių sprendimų, pagal kuriuos leido pagalbą, kuria padengiama iki 100 % ypatingos grėsmės medžiagų, mėsos ir kaulų miltų ir šių produktų turinčių gyvūnų pašarų, kurie turėjo būti utilizuoti pagal naujus Bendrijos teisės aktus dėl USE, utilizavimo sąnaudų. Šie sprendimai visų pirma buvo grindžiami žemės ūkio gairių 11.4 punktu, atsižvelgus į trumpalaikį tokios pagalbos pobūdį ir į poreikį paisyti principo „teršėjas moka“. Komisija išimties tvarka pripažino, kad tokia pagalba teikiama ne tik gyvūnų produkcijos srityje veikiančioms ūkio subjektams, bet ir, pvz., skerdykloms. Komisija taikys tuos pačius principus

⁽⁴⁹⁾ OL C 28, 2000 1 2, p. 2.

⁽⁵⁰⁾ OL C 119, 2002 5 22, p. 22.

⁽⁵¹⁾ Žr. Bendrijos 2007–2013 m. gairių dėl valstybės pagalbos, susijusios su USE tyrimais, kritusiais gyvūnais ir skerdyklų atliekomis 194 punkto c) papunktį, OL C 319, 2006 12 27, p. 1.

- neteisėtai valstybės pagalbai, iki 2002 m. pabaigos suteiktai panašioms sąnaudoms, susijusioms su naujaisiais Bendrijos teisės aktais dėl USE, nepaveikdama kitų Bendrijos teisės nuostatų laikymosi.
- (163) USE gairių 47 punkte primenama, jog Komisija išimties tvarka pripažino, kad tokia valstybės pagalba teikiama ir kitiems ūkio subjektams nei veikiantieji gyvų gyvūnų produkcijos srityje, pvz., skerdykloms. Anksčiau Komisija yra nusprendusi, kad tokia išimtis taip pat turėtų apimti kitas įmones, vykdančias su gyvų gyvūnų produkcija glaudžiai susijusias funkcijas, pvz., gyvūnų supirkimo įmones.
- (164) Remdamasi žemės ūkio gairių 11.4 punktu, Komisija leido suteikti iki 100 % pagalbą tikrosioms sąnaudoms, patiriamoms dėl tokių priemonių kaip sveikatos kontrolė, tyrimai ir kitokios atrankinės patikros, vaistų ir fitosanitarijos produktų pirkimo bei administravimo priemonės bei dėl derliaus sunaikinimo, su sąlyga, kad:
- Bendrijos, nacionaliniu arba regioniniu lygmeniu yra nustatyta tinkama nagrinėjamos ligos prevencijos, priežiūros ar pašalinimo programa,
 - ligos kelia nerimą valdžios institucijoms,
 - pagalbos priemonėmis siekiama prevencijos ir (arba) žalos atlyginimo,
 - pagalba yra suderinama su Bendrijos veterinarijos ir fitosanitarijos teisės aktais.
- (165) Pagal USE gairių 47 punktą taikomi ir šie principai.
- (166) USE – tai užkrečiama liga, pražūtinga žmogaus sveikatai. Apie gyvūnų ligos pirminį židinį būtina pranešti tiesiogiai Komisijai ir kitoms valstybėms narėms⁽⁵²⁾. Pagalbos priemonės tikslas yra užtikrinti, kad su surinkimu, gabenimu, perdirbimu ir sunaikinimu susijusios būtinos prevencijos priemonės būtų įgyvendintos laikantis 1999–2005 m. mėsos sektoriuje galiojusių veterinarijos teisės aktų.
- (167) Šiuo atžvilgiu Komisija pažymi, kad Portugalija nurodė nuo 1999 m. iki 2002 m. pabaigos dengusi visas su žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimu, perdirbimu ir naikinimo susijusių veiksmų išlaidas, atsižvelgdama į Komisijos patvirtintas neatidėliotinas priemones pagal Sprendimą 98/653/EB, kuriuo draudžiama eksportuoti mėsos, kaulų miltus bei žinduolių mėsos ir kaulų miltus. Ji taip pat pažymi, kad Portugalijai taikytos galvijienos embargo priemonės atšauktos tik priėmus reglamentą (EB) Nr. 1993/2004.
- (168) Komisija taip pat pabrėžia, kad pagal USE gairių 33 ir 34 punktą įmonės parinktos ir jos atlyginta pagal rinkos principus, be diskriminacijos (žr. šio sprendimo 21 ir tolesnes konstatuojamąsias dalis); šiuo atveju Komisija gali sutikti su tuo, kad atsižvelgdamos į priemonių neatidėliotinę pobūdį, Portugalijos valdžios institucijos paslaugų teikėjus pasirinko pagal 1999 m. birželio 8 d. įstatyminių potvarkį Nr. 197/99, kuriuo pagal Portugalijos valdžios institucijų suteiktą informaciją yra perkeliamos Direktyvos 97/52/EB nuostatos, nesuorganizavusios viešųjų pirkimų (žr. šio sprendimo 24 konstatuojamąją dalį).
- (169) Portugalijos valdžios institucijos nurodė, kad pagal įstatyminių potvarkį Nr. 197/2002 buvo numatyta laikytis įsipareigojimų, numatytų pagal Tarybos sprendimą 2000/766/EB, drauge laikantis principo „teršėjas moka“ (žr. šio sprendimo 65 ir 66 konstatuojamąsias dalis). Jos patvirtino, kad išteklių negalėjo būti panaudoti galimai konkurencinei veiklai, kurią būtų galėjusios vykdyti paslaugas teikusios įmonės, kadangi šios įmonės iš tikrųjų užsiėmė tik gyvūninių šalutinių produktų surinkimu, perdirbimu, vežimu ir naikinimu.
- (170) Komisija taip pat konstatuoja, kad atsakomybė už paslaugą ir jos finansavimą buvo perkelta ūkinės veiklos vykdytojams, kartu įvedus pereinamąjį laikotarpį pagal įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestą sistemą.
- (171) Dėl išskirtinių aplinkybių ir neatidėliotinos padėties, kurią 1999–2004 m. sukėlė USE plitimo pavojus, ir dėl to, kad pagal įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 numatytas palaipsnis atsakomybės už paslaugas ir jų finansavimą perdavimas sektoriuje veikiantiems ūkinės veiklos vykdytojams, Komisija mano, kad šią pagalbą galima laikyti trumpalaikę, o ilguoju laikotarpiu laikomasi principo „teršėjas moka“.
- (172) Tad Komisija, remdamasi turima informacija, gali padaryti išvadą, kad nuo 1999 m. iki 2002 m. pabaigos suteiktai pagalbai galima pritaikyti išimtį, numatytą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį.

⁽⁵²⁾ 1982 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyva 82/894/EEB dėl pranešimo apie gyvūnų ligas Bendrijoje (OL L 378, 1982 12 31, p. 58).

(173) Dėl pagalbos, suteiktos nuo 2003 m. iki 2005 m. pabaigos, Komisija, atsižvelgdama į neatidėliotiną padėtį iki pat 2004 m. pabaigos ir į tai, kad pagal įstatyminį potvarkį numatyta laipsniška atsakomybės ir paslaugų finansavimo perdavimas, kaip nurodyta pirmiau, mano, kad pagalbą galima laikyti suderinamą ir atitinkančią USE gairių 47 punkto nuostatas, jei ji atitinka tikrąsias suteiktų paslaugų sąnaudas.

(174) Kaip nurodyta šio sprendimo 100 konstatuojamojoje dalyje, Portugalijos valdžios institucijos įrodė, kad 1999–2005 m. laikotarpiu pagalba atitiko paslaugas teikusią įmonių tikrąsias sąnaudas.

(175) Tad Komisija, remdamasi turima informacija, daro išvadą, kad nuo 2003 m. iki 2005 m. lapkričio mėn. suteiktai pagalbai galima pritaikyti išimtį, numatytą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį.

3.1.2. *Pagalba skerdykloms, išpjaustymo įmonėms, importuotojams, Bendrijoje veiklą vykdančioms sektoriaus ūkinės veiklos vykdytojams ir augintojams*

(176) Kaip Komisija nurodė šio sprendimo 166 konstatuojamojoje dalyje, 1999–2004 m. dėl USE išplitimo pavojaus Portugalijoje susidarė išskirtinės aplinkybės ir neatidėliotina padėtis. Atsižvelgdama į šią išskirtinę situaciją ir dėl to, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 numatytas laipsniškas atsakomybės ir finansavimo perdavimas sektoriuje veikiantiems ūkinės veiklos vykdytojams, Komisija mano, kad šią pagalbą galima laikyti trumpalaikę, o ilguoju laikotarpiu laikomasi principo „teršėjas moka“. Atsižvelgdama į savo ankstesnę praktiką, šiuo atveju Komisija mano, kad pagalba pagal USE gairių 47 punktą išimtinė tvarka galėjo būti suteikta kitiems sektoriaus ūkinės veiklos vykdytojams, pirmiausia *skerdykloms, išpjaustymo įmonėms, importuotojams, Bendrijoje veiklą vykdančioms sektoriaus ūkinės veiklos vykdytojams*.

(177) Kaip ir paslaugą teikusią įmonių atveju Komisija mano, kad pagalba buvo suteikta nepažeidžiant USE gairių 47 punkte nustatytų principų.

(178) Tad *skerdyklų, išpjaustymo įmonių, importuotojų, Bendrijoje veiklą vykdančių sektoriaus ūkinės veiklos vykdytojų atveju Komisija gali daryti išvadą, kad suteiktai pagalbai galima pritaikyti išimtį, numatytą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį*.

(179) Dėl augintojų Komisija taip pat daro išvadą, kad dėl šio sprendimo 160 ir tolesnėse konstatuojamosiose dalyse išdėstytų motyvų pagalba buvo suteikta nepažeidžiant

USE gairių 47 punkte nustatytų principų ir jai galima pritaikyti išimtį, numatytą pagal SESV 107 straipsnio 3 dalį.

3.2. PAGALBOS FINANSAVIMAS

(180) Nuo 2002 m. spalio mėn., kai įsigaliojo įstatyminis potvarkis Nr. 197/2002, išlaidos, susijusios su žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimu, vežimu, perdirbimu ir naikinimu, finansuojamos iš parafiskalinio mokesčio, taikomo skerdykloms, jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais importuotojams ir Bendrijos ribose veikiančioms ūkinės veiklos vykdytojams (t. y. jautienos, veršienos ir kiaulienos su kaulais ūkinės veiklos vykdytojams/gavėjams), pajamų.

(181) Vadovaudamasi Teisingumo Teismo praktika⁽⁵³⁾, Komisija paprastai mano, kad valstybės pagalbos finansavimas iš privalomų mokesčių gali turėti įtakos prekybai, nes jam būdingas apsauginis poveikis, išeinantis už pačios pagalbos ribų. Nagrinėjami mokesčiai iš tikrųjų yra privalomi. Vadovaudamasi ta pačia Teismo praktika, Komisija mano, kad pagalba negali būti finansuojama iš parafiskalinių mokesčių, taikomų ir iš kitų valstybių narių importuotiems produktams.

(182) Atsižvelgiant į šią Teismo praktiką ir į tai, kad pagalba suteikta iš valstybės biudžeto ir todėl yra valstybės pagalba pagal SESV 107 straipsnį, reikia patikrinti, ar ji pasižymi diskriminaciniu pobūdžiu, pažeidžiančiu SESV 110 straipsnio nuostatas tuo, kad apmokestinami ir iš kitų valstybių narių įvežti produktai.

(183) Portugalijos valdžios institucijos importuotos neiškaulintės mėsos apmokestinimą grindė tuo, kad šiems įvežtiems produktams buvo galima pasinaudoti esama tvarka taip pat, kaip ir vidaus produktams, nes neiškaulintė mėsa reiškia ir tai, kad yra šalutinių produktų, dėl kurių teikiamos surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos.

(184) Komisijos turimomis žiniomis, apmokestintos buvo skerdyklos ir skerdenos, skerdenos pusių ir kitų neiškaulintų galvijų ir kiaulių dalių importuotojai (žr. įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 2 straipsnio 2 dalį), o mokesčiai naudojami už žinduolių ir paukščių mėsos šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugas (žr. įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 1 straipsnio 1 dalį).

⁽⁵³⁾ 1970 m. birželio 25 d. sprendimas byloje 47/69, Prancūzija prieš Komisiją, 1969–1970 Teismų praktikos rinkinys, p. 391, 20 punktas.

- (185) Ši informacija verčia Komisiją abejoti dėl atitikties tarp mokesčio, surinkto iš mokėtojų, ir jų gautų paslaugų. Komisija nustatė, kad ji negali atmesti galimybes, kad egzistuoja galimai iš kitų valstybių narių importuoti produktus (už kuriuos būtina sumokėti mokesčių) diskriminuojanti sistema.
- (186) Po to Portugalijos valdžios institucijos patikino, kad paukštienos šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos nebuvo finansuojamos iš mokesčių, surinktų iš skerdyklų, skerdenos, skerdenos pusių ir kitų neiškaulinėtų galvijų ir kiaulių dalių importuotojų. Pagal įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 1 priedą jos finansuotos iš paukščių skerdyklų, kurios neskaito paukščių skerdimo metu susidariusių šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo, surinktais mokesčiais; Paukščių skerdienos importuotojai ir su ja dirbantys ūkinės veiklos vykdytojai nuo mokesčio atleisti, nes importuota paukščių skerdiena dažniausiai šalutinių produktų nepagamina.
- (187) Tačiau dėl skerdienos, skerdienos pusių ir kitų neiškaulinėtų galvijų ir kiaulių dalių importuotojų ir jomis dirbančių ūkinės veiklos vykdytojų Portugalijos valdžios institucijos pagrindė, kad iš neiškaulinėtų dalių susidaro šalutinių produktų.
- (188) Jau nuo įsakymo pateikti informaciją ir vėliau pradėdant procedūrą Komisija Portugalijos valdžios institucijų prašė patikinti, ar importuotiems produktams gali būti taikomas tas pats mechanizmas kaip ir vidaus produktams ir skaičiais įrodyti, kad per atitinkamą ataskaitinį laikotarpį suma, gauta mokesčiu apmokestinus neiškaulinėtą galvijieną ir kiaulieną iš kitų valstybių narių, atitinka paslaugų, suteiktų tik šiems produktams, kainą (žr. sprendimo dėl procedūros pradėjimo 37 dalies h punktą).
- (189) Portugalijos valdžios institucijos patikino, kad neiškaulinėtos mėsos importuotoms dalims teiktos tos pačios mėsos šalutinių produktų surinkimo, vežimo, perdirbimo ir naikinimo paslaugos, kaip ir vidaus produktams, tačiau jos nepateikė tikslių ir teiginių patvirtinančių skaičių.
- (190) Todėl iš Komisijai pateiktos informacijos negalima padaryti išvados, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 įvestas mokestis, kuris buvo renkamas ir nuo importuotų produktų, atitiko sumą, atitinkančią paslaugas, kurios suteiktos už šių produktų pagamintus šalutinius produktus, ir kad importuotiems produktams gali būti suteiktos paslaugos, finansuojamos pagal pagalbos priemonę lygiai taip pat, kaip ir vidaus produktams.
- (191) Pagal įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 3 straipsnio 2 dalį skerdyklos, išpjautymo įmonės, inkubatoriai, kiaušinių pramonės įmonės turėjo mokėti įstatyminio potvarkio Nr. 197/2002 1 priede nustatytus mokesčius. Tai negaliojo organizacijoms, kurioms taikoma šiame potvarkyje numatyta alternatyvi tvarka, kurios mokėjo 2 priede nustatytus mokesčius, kol bus patvirtintas 3 kategorijai priklausančių medžiagų naikinimo planas. Už 1 ir 2 kategorijai priklausančių medžiagų naikinimą iki plano patvirtinimo reikėjo mokėti 0,35 EUR už medžiagos kg (įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 5 straipsnio 1 dalis).
- (192) Dėl dalinių pakeitimų, kurie į apmokestinimo sistemą buvo įvesti įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003, Komisija Portugalijos valdžios institucijų paprašė įrodyti, kad importuotų produktų atžvilgiu pirmiau nurodytos paslaugos galėjo būti taikomos lygiai tokiu pat mastu kaip ir vidaus produktų atžvilgiu.
- (193) Portugalijos valdžios institucijos patvirtino, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestas mokestis buvo pagrįstas realiai pagamintais šalutiniais produktais, o importuotiems produktams pirmiau nurodytos paslaugos galėjo būti teikiamos lygiai tokiu pat mastu kaip ir vidaus produktams; tačiau Komisija nurodo, kad Portugalijos valdžios institucijos nepateikė šiuos teiginius patvirtinančių skaičių.
- (194) Todėl neturėdama patvirtinančių duomenų, Komisija negali padaryti išvados, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestas mokestis, kuris buvo renkamas ir nuo importuotų produktų, atitiko sumą, atitinkančią paslaugas, kuriuos suteiktos už šių importuotų produktų pagamintus šalutinius produktus, ir kad importuotiems produktams gali būti suteiktos paslaugos, finansuojamos pagal pagalbos priemonę lygiai taip pat, kaip ir vidaus produktams.
- (195) Komisija konstatuoja, kad įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 įvesta apmokestinimo sistema ir įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 3 straipsnio 2 dalimi ir 5 straipsnio 2 dalimi įvestomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis, yra nesuderinamas su SESV 110 straipsnio nuostatomis dėl galimai diskriminacinės sistemos buvimo iš kitų valstybių narių įvežtų produktų atžvilgiu, už kuriuos taip pat imamas mokestis.

VI. IŠVADOS

- (196) Komisija apgailestauja, kad Portugalija, pažeisdama SESV 108 straipsnio 3 dalies nuostatą, neteisėtai suteikė pagalbą skerdyklos atliekų surinkimui, vežimui, perdirimui ir naikinimui.

- (197) Pagalba skerdyklos atliekų surinkimui, vežimui, perdirbimui ir naikinimui suteikta nepažeidžiant pagalbos gavėjams taikytinų Bendrijos teisės aktų nuostatų. Tačiau šios pagalbos finansavimas, pagrįstas įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 įvesta apmokestinimo sistema ir įstatyminio potvarkio Nr. 244/2003 3 straipsnio 2 dalimi ir 5 straipsnio 2 dalimi įvestomis pereinamojo laikotarpio priemonėmis, yra nesuderinamas su vidaus rinka dėl galimai diskriminacinio jo poveikio iš kitų valstybių narių įvežtų produktų atžvilgiu, už kuriuos taip pat imamas mokestis.
- (198) Komisija mano, kad šiuo konkrečiu atveju dera priimti sprendimą su išlyga, pasinaudojant galimybe, kurią suteikia Reglamento (EB) Nr. 659/1999 7 straipsnio 4 dalis, pagal kurią Komisija gali pateikti savo teigiamą sprendimą su sąlygomis, jai leidžiančiomis pripažinti atitiktį vidaus rinkai ir išsipareigojimams, leidžiančiais kontroliuoti, kaip laikomasi jos sprendimo.
- (199) Kad atitaisytų SESV 110 straipsnio pažeidimą ir taip atgaline data pašalintų galimą diskriminaciją, Portugalija per Komisijos nustatytą laiką ir Komisijos nustatytomis sąlygomis turi grąžinti pajamas, gautas apmokestinus kitų valstybių narių produktus. Atitaisius šį pažeidimą, minėta pagalba bus laikoma atitinkančia sutartį.
- (200) Sąlygas, kurių būtina laikytis grąžinant pajamas, nustato Komisija. Taigi Portugalija minėtą mokestį mokėjusiems asmenims turi grąžinti tą mokesčio už kitų valstybių narių įvežamus produktus dalį, kurią jie sumokėjo nuo mokesčio įsigaliojimo dienos, numatytos pagal įstatyminį potvarkį Nr. 197/2002, iki šio mokesčio taikymo pabaigos, baigus galioti įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestoms pereinamojo laikotarpio nuostatomis. Portugalija tai turi atlikti laikydamasi šių sąlygų:
- jei mokestį mokėję asmenys gali pateikti įrodymų, kad mokesčiu buvo apmokestinti iš kitų valstybių narių importuojami produktai, jie gali reikalauti, kad būtų sugrąžinta šio mokesčio pajamų dalis, skirta finansuoti paslaugas, naudingas tik vidaus produktams. Šie kompensacijos reikalavimai pateikiami per tam tikrą laiką, nustatytą remiantis nacionaline teise, bet jokia būdu jis negali būti trumpesnis negu šeši mėnesiai nuo šio sprendimo paskelbimo,
 - Portugalija nustatys nevienodų sąlygų taikymo importuojamų produktų atžvilgiu apimtį. Tam Portugalija turi ataskaitiniu laikotarpiu patikrinti, kaip bendra suma, gauta minėtu mokesčiu apmokestinus vidaus produktus, atitinka naudą, suteiktą tik šiems produktams,
 - pinigai turi būti grąžinti ne vėliau kaip per šeši mėnesius nuo reikalavimo pateikimo,
 - į grąžinamas sumas turi įeiti ir palūkanos, skaičiuojamos nuo mokesčių gavimo dienos iki tikrosios grąžinimo dienos. Šios palūkanos skaičiuojamos remiantis pamatine palūkanų norma, Komisijos nustatyta taikant orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodą ⁽⁵⁴⁾,
 - Portugalijos valdžios institucijos pripažįsta visus pagrįstus asmenų, sumokėjusių mokestį už iš kitų valstybių narių įvežamus produktus, įrodymus,
 - susigrąžinimo teisei negali būti taikomos kitos sąlygos, ypač ta, kad mokestis nebuvo perduotas,
 - jei mokestis dar nesumokėtas, Portugalijos valdžios institucijos atsisako mokėti dalį, proporcingą tai, kuri tenka iš kitų valstybių narių įvežamiems produktams, kuri, kaip įrodyta, yra skirta finansuoti dalį pagalbos, naudingos tik vidaus produktams. Jos taip pat atsisako reikalauti galimų susijusių delspinigių,
 - kai to reikalauja Komisija, Portugalija išsipareigoja pateikti išsamią ataskaitą, įrodančią, kad grąžinimo priemonė tinkamai įgyvendinta,
 - jei tiems patiems produktams, kurie Portugalijoje apmokestinti šiuo mokesčiu, taikytas panašios paskirties mokestis ir kitoje valstybėje narėje, mokestį sumokėjusiems asmenims Portugalijos valdžios institucijos išsipareigoja grąžinti dalį, sumokėtą už įvežtus kitų valstybių narių produktus,
 - Portugalija išsipareigoja supažindinti su šiuo sprendimu visus galimus mokesčio mokėtojus,
- Portugalija nustatys nevienodų sąlygų taikymo importuojamų produktų atžvilgiu apimtį. Tam Portugalija turi ataskaitiniu laikotarpiu patikrinti, kaip bendra

⁽⁵⁴⁾ Komisijos komunikatas dėl orientacinės ir diskonto normos nustatymo metodo (OL C 273, 1997 9 9, p. 3).

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Portugalijos 1998 m. gruodžio 4 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 393-B/98 suteikta valstybės pagalba su vidaus rinka yra suderinama.

2 straipsnis

1. Portugalijos 2002 m. rugsėjo 25 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 197/2002 bei 2003 m. spalio 7 d. įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 3 straipsnio 2 dalimi įvestomis pereinamojo laikotarpio nuostatomis remiantis suteikta valstybės pagalba su vidaus rinka suderinama, su sąlyga, kad Portugalija mokesčio mokėtojams grąžintų mokesčio dalį, kurią jie sumokėjo nuo mokesčio įsigaliojimo dienos, numatytos pagal įstatyminį potvarkį Nr. 197/2002, iki šio mokesčio taikymo pabaigos, baigus galioti įstatyminiu potvarkiu Nr. 244/2003 įvestoms pereinamojo laikotarpio nuostatomis.

2. Portugalija tai turi atlikti laikydamasi šių sąlygų:

- jei mokesčių mokėję asmenys gali pateikti įrodymų, kad mokesčiu buvo apmokestinti iš kitų valstybių narių importuojami produktai, jie gali reikalauti, kad būtų sugrąžinta šio mokesčio pajamų dalis, skirta finansuoti paslaugas, naudingas tik vidaus produktams. Šie kompensacijos prašymai pateikiami per tam tikrą laiką, nustatytą remiantis nacionaline teise, bet jokia būdu jis negali būti trumpesnis negu šeši mėnesiai nuo šio sprendimo paskelbimo,
- Portugalija nustatys nevienodų sąlygų taikymo importuojamų produktų atžvilgiu apimtį. Tam Portugalija turi ataskaitiniu laikotarpiu patikrinti, kaip bendra suma, gauta minėtu mokesčiu apmokestintus vidaus produktus, atitinka naudą, suteiktą tik šiems produktams,
- pinigai turi būti grąžinti ne vėliau kaip per šešis mėnesius nuo reikalavimo pateikimo,
- į grąžinamas sumas turi įeiti ir palūkanos, skaičiuojamos nuo mokesčių gavimo dienos iki tikrosios grąžinimo dienos. Šios palūkanos skaičiuojamos remiantis pamatine palūkanų norma, Komisijos nustatyta taikant orientacinių ir diskonto normų nustatymo metodą, ⁽⁵⁵⁾
- Portugalijos valdžios institucijos pripažįsta visus pagrįstus asmenų, sumokėjusių mokesčių už iš kitų valstybių narių įvežamus produktus, įrodymus,
- susigrąžinimo teisei negali būti taikomos kitos sąlygos, ypač ta, kad mokesčiai nebuvo perduotas,
- jei mokesčiai dar nesumokėtas, Portugalijos valdžios institucijos atsisako mokėti dalį, proporcingą tai, kuri tenka iš kitų valstybių narių įvežamiems produktams, kuri, kaip įrodyta, yra skirta finansuoti dalį pagalbos, naudingos tik vidaus produktams. Jos taip pat atsisako reikalauti galimų susijusių delspinigių,
- kai to reikalauja Komisija, Portugalija įsipareigoja pateikti išsamią ataskaitą, įrodančią, kad grąžinimo priemonė tinkamai įgyvendinta,
- jei tiems patiems produktams, kurie Portugalijoje apmokestinti šiuo mokesčiu, taikytas panašios paskirties mokesčiai ir kitoje valstybėje narėje, mokesčių sumokėjusiems asmenims Portugalijos valdžios institucijos įsipareigoja grąžinti dalį, sumokėtą už įvežtus kitų valstybių narių produktus,
- Portugalija įsipareigoja supažindinti su šiuo sprendimu visus galimus mokesčio mokėtojus.

3 straipsnis

Portugalija per du mėnesius nuo šio sprendimo paskelbimo dienos praneša Komisijai apie priemones, kurių ji ėmėsi, kad jį įgyvendintų.

4 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Portugalijos Respublikai.

Priimta Briuselyje 2011 m. liepos 13 d.

Komisijos vardu

Dacian CIOLOȘ

Komisijos narys

⁽⁵⁵⁾ Žr. 54 išnašą.